

"Жылжымалы жабдыққа қатысты халықаралық кепілдіктер туралы конвенцияны және Жылжымалы жабдыққа қатысты халықаралық кепілдіктер туралы конвенцияға Авиациялық жабдық жөніндегі хаттаманы ратификациялау туралы" Қазақстан Республикасы Заңының жобасы туралы

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2012 жылғы 21 мамырдағы № 646 Қаулысы

Қазақстан Республикасының Үкіметі **ҚАУЛЫ ЕТЕДІ:**

«Жылжымалы жабдыққа қатысты халықаралық кепілдіктер туралы конвенцияны және Жылжымалы жабдыққа қатысты халықаралық кепілдіктер туралы конвенцияға Авиациялық жабдық жөніндегі хаттаманы ратификациялау туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасы Қазақстан Республикасының Парламенті Мәжілісінің қарауына енгізілсін.

Премьер-Министрі
Жоба

Қ а з а қ с т а н Р е с п у б л и к а с ы н ы ң
К. Мәсімов

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ЗАҢЫ Жылжымалы жабдыққа қатысты халықаралық кепілдіктер туралы конвенцияны және Жылжымалы жабдыққа қатысты халықаралық кепілдіктер туралы конвенцияға Авиациялық жабдық жөніндегі хаттаманы ратификациялау туралы

1. 2001 жылғы 16 қарашада Кейптаунда жасалған Жылжымалы жабдыққа қатысты халықаралық кепілдіктер туралы конвенция және Жылжымалы жабдыққа қатысты халықаралық кепілдіктер туралы конвенцияға Авиациялық жабдық жөніндегі хаттама осы Заңның қосымшасына сәйкес Қазақстан Республикасының Жылжымалы жабдыққа қатысты халықаралық кепілдіктер туралы конвенцияға және Жылжымалы жабдыққа қатысты халықаралық кепілдіктер туралы конвенцияға Авиациялық жабдық жөніндегі хаттамаға жасаған мәлімдемелерімен ратификациялансын.

2. Осы Заңның 2008 жылғы 25 наурыздан бастап кері күші болады.

Қ а з а қ с т а н Р е с п у б л и к а с ы н ы ң

Президенті

« Ж ы л ж ы м а л ы ж а б д ы қ қ а қ а т ы с т ы
х а л ы қ а р а л ы қ к е п і л д і к т е р т у р а л ы
к о н в е н ц и я н ы ж әне Ж ы л ж ы м а л ы
ж а б д ы қ қ а қ а т ы с т ы х а л ы қ а р а л ы қ

кепілдіктер туралы конвенцияға
Авиациялық жабдық жөніндегі
хаттаманы ратификациялау туралы»
2012 жылғы « » №
Қазақстан Республикасының
Заңына қосымша

**Жылжымалы жабдыққа қатысты халықаралық кепілдіктер туралы
конвенцияға және Жылжымалы жабдыққа қатысты халықаралық
кепілдіктер туралы конвенцияға Авиациялық жабдық жөніндегі
хаттамаға Қазақстан Республикасының мәлімдемелері**

1. Жылжымалы жабдыққа қатысты халықаралық кепілдіктер туралы конвенцияның 39-бабының 1-тармағының а) тармақшасына сәйкес мәлімдеме:

Қазақстан Республикасы кредиторлардың шарттан тыс құқықтарының немесе кепілдіктерінің мынадай санаттары:

а) объектіні қаржыландыру шарты немесе оның лизингі бойынша жұмыс берушінің міндеттемелерін орындамаудың басталғаны жарияланған кезден бастап туындаған еңбекке ақы төлеу жөніндегі талаптар,

б) өздерінің иелігіндегі объектіде жөндеу жұмыстарын жүргізген адамдардың жүргізілген жұмыстар құнының сомасы және объектінің ұлғайтылған құнының сомасы шектерінде осындай жұмыстарға ақы төлеу жөніндегі талаптары, оның заңнамасына сәйкес объектіге қандай да бір кепілдікке қатысты тіркелген халықаралық кепілдік иесіне тиесілі кепілдіктің басымдығына балама басымдыққа ие болатынын және олардың тіркелген халықаралық кепілдіктің алдында, осы кепілдіктің дәрменсіздік жөніндегі рәсімдермен байланысты немесе байланысты еместігіне қарамастан, басым күші болатынын мәлімдейді.

2. Жылжымалы жабдыққа қатысты халықаралық кепілдіктер туралы конвенцияның 39-бабы 1-тармағының б) тармақшасына сәйкес мәлімдеме:

Осы Конвенциядағы еш нәрсе де Қазақстан Республикасының немесе мемлекеттік ұйымның, үкіметаралық ұйымның немесе қоғамдық қызмет көрсететін басқа жекеменшік өнім берушінің Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес аталған объект немесе басқа объект үшін мұндай қызмет көрсетуді ұсынуға тікелей қатысты, осындай ұйымға немесе өнім берушіге тиесілі сомалар төлемі үшін объектіге тыйым салу немесе оны кідірту құқығына әсер етпейді.

3. Жылжымалы жабдыққа қатысты халықаралық кепілдіктер туралы конвенцияның 39-бабының 4-тармағына сәйкес мәлімдеме:

Конвенцияның 1-тармағының а) тармақшасына сәйкес жасалған мәлімдеме қолданылатын санаттардың бірінің құқығы немесе кепілдігі Хаттаманың ратификация

күніне дейін тіркелген халықаралық кепілдік алдында басымдыққа ие болады.

4. Жылжымалы жабдыққа қатысты халықаралық кепілдіктер туралы конвенцияның 40-бабына сәйкес мәлімдеме:

Қазақстан Республикасы шарттан тыс құқықтардың немесе кепілдіктердің мынадай санаттары:

1) күшіне енген сот шешімін толық немесе ішінара орындау мақсатында авиациялық объектіге тыйым салуды көздейтін сот актісін алған тұлғаның құқықтары;

2) салықтар және кез келген басқа төлемдер бойынша берешектің төленуін қамтамасыз ету үшін мүлікке тыйым салу құқығы және мемлекеттік органдардың басқа құқықтары (Конвенцияның 39-бабы 1-тармағының а) тармақшасы бойынша мәлімдемеге енгізілмеген); және

3) Конвенцияның 39-бабы 1-тармағының а) тармақшасы бойынша мәлімдемеге енгізілмеген кез келген өзге шарттан тыс құқықтар немесе кепілдіктер, осындай құқықтар немесе кепілдіктер халықаралық кепілдіктерді білдіретіндей объектілердің кез келген санаты бойынша осы Конвенцияға сәйкес тіркелуге жататынын және халықаралық кепілдіктер ретінде қарастырылуы тиіс деп мәлімдейді.

5. Жылжымалы жабдыққа қатысты халықаралық кепілдіктер туралы конвенцияның 53-бабына сәйкес мәлімдеме:

Қазақстан Республикасы Конвенцияның 1-бабының және XII тарауының мақсаттары үшін тиісті соттар Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес тиісті дау соттылығына жатқызылған Қазақстан Республикасының барлық соттары болып табылатындығын мәлімдейді.

6. Жылжымалы жабдыққа қатысты халықаралық кепілдіктер туралы конвенцияның 54-бабының 2-тармағына сәйкес мәлімдеме:

Қазақстан Республикасы Конвенцияның қандай да болмасын ережелеріне сәйкес және онда құқықтарды қорғаудың тәсілі ретінде айқын белгіленбеген, оған байланысты сотқа жүгіну керек болатын, кредиторда бар құқықтарды қорғаудың кез келген тәсілінің сот бұйрығы, шешімі және кез келген өзге сот актісі болмай қолданылуы мүмкін екендігін мәлімдейді.

7. Жылжымалы жабдыққа қатысты халықаралық кепілдіктер туралы конвенцияға Авиациялық жабдық жөніндегі хаттаманың XXX бабының 1-тармағына сәйкес мәлімдеме:

Қазақстан Республикасы VIII бапты қолданатынын мәлімдейді;

Қазақстан Республикасы XII бапты қолданатынын мәлімдейді;

Қазақстан Республикасы XIII бапты қолданатынын мәлімдейді;

8. Жылжымалы жабдыққа қатысты халықаралық кепілдіктер туралы конвенцияға Авиациялық жабдық жөніндегі хаттаманың XXX бабының 2-тармағына сәйкес мәлімдеме:

Қазақстан Республикасы X бапты толық қолданатынын және X баптың 2-

тармағында көрсетілген шекті мерзімнің мақсаттары үшін пайдаланылатын жұмыс күндерінің саны :

1) Конвенцияның 13-бабы 1-тармағының а), b) және с) тармақшаларында белгіленген шараларға (авиациялық объектілерді сақтау және олардың құны туралы; авиациялық объектілерді иелікке, бақылауға немесе сақтауға беру туралы; авиациялық объектілердің орналасқан жерін өзгертуге тыйым салу туралы) қатысты – 10 (он) күнтізбелік күннен аспайтынын ;

2) Конвенцияның 13-бабы 1-тармағының d) және e) тармақшаларында көрсетілген шараларға (көрсетілгеннен кіріс табу арқылы объектіні лизингке немесе басқаруға беру туралы; және авиациялық жабдықты сату және сатудан түскен түсімді пайдалану туралы) қатысты – 30 (отыз) күнтізбелік күннен аспайтынын мәлімдейді.

9. Жылжымалы жабдыққа қатысты халықаралық кепілдіктер туралы конвенцияға Авиациялық жабдық жөніндегі хаттаманың ХХХ бабының 3-тармағына сәйкес мәлімдеме :

Қазақстан Республикасы XI бапты, А Нұсқасын дәрменсіздік жөніндегі рәсімдердің барлық түрлеріне қолданатынын және осы Нұсқаның XI бабы 3) тармағының мақсаттары үшін күту мерзімі 60 (алпыс) күнтізбелік күнді құрайтынын мәлімдейді.

ЖЫЛЖЫМАЛЫ ЖАБДЫҚҚА ҚАТЫСТЫ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ КЕПІЛДІКТЕР ТУРАЛЫ КОНВЕНЦИЯ

ОСЫ КОНВЕНЦИЯҒА ҚАТЫСУШЫ МЕМЛЕКЕТТЕР,
жоғары құндылығы немесе айрықша экономикалық маңызы бар жылжымалы жабдықты сатып алу мен пайдалану және осындай жабдықты сатып алуды қаржыландыру мен тиімді пайдалануға көмек көрсету қажеттігін СЕЗІНЕ ОТЫРЫП,
лизингтің және активтермен қамтамасыз етілген қаржыландырудың артықшылықтарын ТАНИ ОТЫРЫП және осындай мәмілелерге нақты реттеу қағидаларын белгілеу жолымен жәрдемдесуге ниет білдіре отырып,
осындай жабдықтарға қатысты кепілдіктерді әмбебап танумен және қорғаумен қамтамасыз ету қажеттігін ЕСКЕРЕ ОТЫРЫП,
барлық мүдделі тараптардың кең әрі өзара экономикалық тиімділіктерін қамтамасыз етуге НИЕТ БІЛДІРЕ ОТЫРЫП,
осындай қағидалар лизингтің және активтермен қамтамасыз етілген қаржыландырудың негізінде жатырған қағидаттарды көрсетуге және тараптардың осы мәмілелердегі еркінің автономдығы қағидатының құрметтелуін қамтамасыз етуге тиіс екеніне СЕНІМ БІЛДІРЕ ОТЫРЫП,
осындай жабдыққа қатысты халықаралық кепілдіктер үшін құқықтық шеңберлер белгілеу және осы мақсатта оларды қорғау үшін халықаралық тіркеу жүйесін құру

қажеттігін СЕЗІНЕ ОТЫРЫП,
осындай жабдыққа қатысты қазіргі бар конвенцияларда жария етілген мақсаттар
мен қағидаттарды НАЗАРҒА АЛА ОТЫРЫП,
төмендегі ережелермен КЕЛІСТІ:

I тарау Қолданылу саласы және жалпы ережелер 1-бап. Анықтамалар

Осы Конвенцияда, мән-жайлар өзгеше болуын талап ететін жағдайларды қоспағанда, мына терминтер төменде көрсетілген мәнінде пайдаланылады:

а) «келісім» міндеттемелердің орындалуын қамтамасыз ету туралы келісімді, меншік құқығын резервтей отырып, алдын ала сату туралы келісімді немесе лизинг туралы келісімді білдіреді;

б) «цессия» шартты білдіреді, оған сәйкес цессонарийге осы шарттың қамтамасыз ету ұсыныла отырып жасалған-жасалмағанына қарамастан, тиісті халықаралық кепілдік беріліп немесе берілмей, объектімен байланысты құқықтар беріледі;

с) «объектімен байланысты құқықтар» объектімен қамтамасыз етілген немесе онымен байланысты келісім бойынша төлемақыны алуға немесе борышкердің өзгедей орындауына деген барлық құқықтарды білдіреді;

д) «дәрменсіздік жөніндегі рәсімдердің басталуы» дәрменсіздік туралы қолданылатын заңға сәйкес дәрменсіздік жөніндегі рәсімдер басталды деп есептелетін уақытты білдіреді;

е) «әлеуетті сатып алушы» меншік құқығын резервтей отырып, алдын ала сату туралы келісім бойынша сатып алушыны білдіреді;

ф) «әлеуетті сатушы» меншік құқығын резервтей отырып, алдын ала сату туралы келісім бойынша сатушыны білдіреді;

г) «сату-сатып алу шарты» сатушының сатып алушыға объектіні сатуы туралы шарты білдіреді, ол жоғарыда, а) тармағында айқындалғандай келісім болып табылмайды;

h) «сот» жалпы юрисдикция сотын немесе әкімшілік трибуналды немесе Уағдаласушы Мемлекет құрған төрелікті білдіреді;

і) «кредитор» міндеттемелердің орындалуын қамтамасыз ету туралы келісім бойынша – кепіл ұстаушыны, меншік құқығын резервтей отырып, алдын ала сату туралы келісім бойынша әлеуетті сатушыны немесе лизинг туралы келісім бойынша лизинг берушіні білдіреді;

j) «борышкер» міндеттемелердің орындалуын қамтамасыз ету туралы келісім бойынша – кепіл берушіні, меншік құқығын резервтей отырып, алдын ала сату туралы келісім бойынша – әлеуетті сатып алушыны, лизинг туралы келісім бойынша – лизинг алушыны немесе объектіге құқығына қандай да бір өзгеше тіркелетін, шарттан тыс құқықпен немесе кепілдікпен ауыртпалық салынған тұлғаны білдіреді;

к) «дәрменсіздік бойынша басқарушы» қайта ұйымдастыруды немесе таратуды басқару құқығы берілген, оның ішінде уақытша негізде тағайындалған тұлғаны білдіреді және, егер бұл дәрменсіздік туралы қолданылатын заңда рұқсат етілсе, иеліктегі борышкерді де қамтиды;

л) «дәрменсіздік жөніндегі рәсімдер» уақытша рәсімдерді қоса алғанда, банкроттықты, таратуды немесе басқа да ұжымдық соттық немесе әкімшіліктік рәсімдерді білдіреді, олардың кезінде борышкердің активтері мен шаруашылық қызметі қайта ұйымдастыру немесе тарату мақсатында сот тарапынан бақылануға немесе қадағалануға жатады;

м) «мүдделі тараптар»:

і) борышкерді;

ii) кредитордың пайдасына қандай да бір міндеттеменің орындалуын қамтамасыз ету мақсатында бірінші талап ету бойынша кепілгерлікті беретін немесе кепілдікті ұсынатын, резервтік аккредитивті немесе кредиттің қамтамасыз етілуі туралы кез келген басқа құжатты ұсынатын кез келген тұлғаны;

iii) объектіге құқығы бар кез келген басқа тұлғаны білдіреді;

п) «ішкі мәміле» егер мәміле жасалған кезде осындай мәміледегі барлық тараптардың негізгі мүдделер орталығы және мәміле объектісі (оның тұрған жері Хаттаманың ережелеріне сәйкес айқындалады) бір ғана сол Уағдаласушы Мемлекетте болса және, егер мәмілемен жасалған кепілдік 50-баптың 1-тармағына сәйкес мәлімдеме жасаған осы Уағдаласушы Мемлекеттің ұлттық тіркелімінде тіркелген болса, 2-баптың 2-тармағының а) – с) тармақшаларында атап санамаланған типтердің бірінің мәмілесін білдіреді;

о) «халықаралық кепілдік» кредиторда бар, өзіне 2-бап қолданылатын кепілдікті білдіреді;

р) «Халықаралық тіркелім» осы Конвенцияның немесе Хаттаманың мақсаттары үшін құрылатын халықаралық тіркеу қызметін білдіреді;

қ) «лизинг туралы келісім» ол бойынша бір тұлға (лизинг беруші) басқа тұлғаға (лизинг алушыға) жалдау немесе өзгедей төлем үшін объектіге иелік ету немесе оны басқару құқығын (оны сатып алу құқығымен немесе ондай құқықсыз) беретін келісімді білдіреді;

г) «ұлттық кепілдік» кредитор иелік ететін объектіге қатысты және 50-баптың 1-тармағына сәйкес жасалған мәлімдеменің аясына кіретін ішкі мәміле нәтижесінде қалыптасатын кепілдікті білдіреді;

с) «шарттан тыс құқық немесе кепілдік» мемлекет, мемлекеттік ұйым немесе үкіметаралық немесе жекеше ұйым алдындағы міндеттемелерді қоса алғанда, 39-бапқа сәйкес мәлімдеме жасаған уағдаласушы Мемлекетке міндеттемелердің орындалуын қамтамасыз ету үшін заңға сәйкес берілетін құқықты немесе кепілдікті білдіреді;

т) «ұлттық кепілдік туралы хабарлама» ұлттық кепілдіктің құрылғаны туралы,

Халықаралық тіркелімде тіркелген немесе тіркелуге жататын хабарламаны білдіреді;

у) «объект» 2-баптың ережелері қолданылатын санаттардың біріне жататын объектін білдіреді;

в) «бұрын болған құқық немесе кепілдік» осы Конвенция күшіне енген күнше дейін туындаған немесе болған, 60-баптың 2-тармағының а) тармақшасында айқындалған объектіге қатысты кез келген түрдегі құқықты немесе кепілдікті білдіреді;

w) «өтеу» объектінің толық немесе ішінара жоғалтылуы, физикалық бұзылуы немесе оның толық немесе ішінара тәркіленуі, мәжбүрлеп иеліктен шығарылуы немесе реквизициялануы нәтижесінде туындайтын ақшалай немесе ақшалай емес түсімдерді білдіреді;

х) «шартты цессия» осы оқиғаның басталатынына сенім бар-жоқтығына қарамастан, болашақта, мәлімделген оқиға басталған бойда жасауға ниет етілген цессияны білдіреді;

у) «шартты халықаралық кепілдік» осы оқиғаның басталатынына сенім бар-жоқтығына қарамастан, болашақта, мәлімделген оқиға басталған бойда (борышкердің осы объектіге қандай да бір құқықты ықтимал сатып алуын қоса алғанда) қандай да бір объектіге қатысты халықаралық кепілдік ретінде беруге немесе көздеуге ниет етілген кепілдікті білдіреді;

z) «шартты сату» осы оқиғаның басталатынына сенім бар-жоқтығына қарамастан, болашақта, мәлімделген оқиға басталған бойда жүргізуге ниет етілген сатуды білдіреді;

aa) «Хаттама» осы Конвенция қолданылатын объектілердің және объектілермен байланысты құқықтардың кез келген санаты үшін осы объектілер және олармен байланысты құқықтар санатына қатысты қолданылатын Хаттаманы білдіреді;

bb) «тіркелген» V тарауға сәйкес Халықаралық тіркелімге енгізілгенді білдіреді;

cc) «тіркелген кепілдік» V тарауға сәйкес тіркелген халықаралық кепілдікті, тіркелетін шарттан тыс құқықты немесе кепілдікті не ұлттық кепілдік туралы хабарламада көрсетілген ұлттық кепілдікті білдіреді;

dd) «тіркелетін шарттан тыс құқық немесе кепілдік» 40-бапқа сәйкес сақтауға берілген мәлімдемеге сәйкес тіркелуге жататын шарттан тыс құқықты немесе кепілдікті білдіреді;

ee) «Тіркеуші» Хаттамаға қатысты алғанда Хаттамада айқындалған немесе 17-баптың 2-тармағының б) тармақшасына сәйкес тағайындалған тұлғаны немесе органды білдіреді;

ff) «қағида» Хаттамаға сәйкес Бақылаушы орган белгілеген немесе бекіткен қағиданы білдіреді;

gg) «сату» сату-сатып алу шартына сәйкес объектіге меншік құқығын беруді білдіреді;

hh) «қамтамасыз етілген міндеттеме» тиісті қамтамасыз ету кепілдігімен қамтамасыз етілген міндеттемені білдіреді;

ii) «міндеттеменің орындалуын қамтамасыз ету туралы келісім» ол бойынша кепіл беруші кепіл алушыға кепіл берушінің немесе үшінші тұлғаның кез келген қазіргі бар немесе болашақтағы міндеттемесінің орындалуын қамтамасыз ету тәртібімен объектіге қандай да бір құқықты (меншік құқығын қоса алғанда) беретін немесе беруге келісетін к е л і с і м ;

jj) «қамтамасыз ету кепілдігі» міндеттеменің орындалуын қамтамасыз ету туралы келісімнің негізінде жасалған кепілдікті білдіреді;

kk) «Бақылаушы орган» Хаттамаға қатысты тұрғыда 17-баптың 1-тармағында аталған Бақылаушы органды білдіреді;

ll) «меншік құқығын резервтей отырып, алдын ала сату туралы келісім» объектіге меншік құқығы осындай келісімде айтылған шартты немесе шарттарды орындағанға дейін ауыспайтыны туралы ескертуі бар объектіні сату туралы келісімді білдіреді;

mm) «тіркелмеген келісім» осы Конвенцияға сәйкес тіркелуге жататын-жатпайтынына қарамастан, әлі тіркелмеген шарттық кепілдікті не шарттан тыс құқықты немесе кепілдікті (өзіне 39-бап қолданылатын кепілдіктен басқасын) б і л д і р е д і ;

nn) «жазбаша түрде» материалдық немесе өзгеше нысанда жасалған және кейіннен материалдық нысанға келтіріле алатын және осындай жазбаны жіберген тұлғаның келісімін ақылға қонымды түрде көрсететін ақпарат жазбасын (электр-байланыс құралдары арқылы берілген ақпаратты қоса алғанда) білдіреді.

2-бап. Халықаралық кепілдік

1. Осы Конвенция жылжымалы жабдықтың және объектілермен байланысты құқықтардың жекелеген санаттарына қатысты халықаралық кепілдіктердің туындау тәртібі мен салдарын айқындайды.

2. Осы Конвенцияның мақсаттары үшін жылжымалы жабдыққа қатысты халықаралық кепілдік 3-тармақта атап тізбеленген және Хаттамада белгіленген объектілер санаттарының біріне тиесілі:

а) міндеттеменің орындалуын қамтамасыз ету туралы келісім бойынша кепіл б е р у ш і б е р г е н ;

б) меншік құқығын резервтей отырып, алдын ала сату туралы келісімге сәйкес әлеуетті сатушы болып табылатын тұлғаға тиесілі немесе

с) лизинг туралы келісім бойынша лизинг беруші болып табылатын тұлғаға тиесілі біртекті бірдейлендірілетін объектіге қатысты 7-бапқа сәйкес туындаған кепілдік болып т а б ы л а д ы .

Осы орайда а) тармақшасының қолданысы аясына кіретін кепілдік б) немесе с) тармақшаларының қолданысы аясына кірмейді.

3. Алдыңғы тармақтарда аталған объектілер санатына:

- a) әуе кемелерінің планерлері, авиациялық қозғалтқыштар және тікұшақтар;
b) теміржол жылжымалы құрамы;
c) ғарыш құралдары кіреді.

4. Қолданылатын құқық 2-тармақ қолданылатын кепілдіктің аталған тармақтың a), b) немесе c) тармақшаларының қолданысы аясына кіретін-кірмейтіні туралы мәселені айқындайды.

5. Объектіге қатысты халықаралық кепілдік ол бойынша өтеуге де қолданылады.

3-бап. Қолданылу аясы

1. Осы Конвенция халықаралық кепілдікті туындататын немесе көздейтін келісім жасалған сәтте борышкер Уағдаласушы Мемлекетте болған кезде қолданылады.

2. Кредитордың Уағдаласушы Мемлекет болып табылмайтын мемлекетте болу фактісі осы Конвенцияның қолданылуына әсер етпейді.

4-бап. Борышкердің тұрған жері

1. 3-баптың 1-тармағының мақсаттары үшін борышкер:
a) заңнамасына сәйкес өзі құрылған немесе қалыптасқан;
b) онда оның тіркелген мекемесі немесе заңнамада көзделген штаб-пәтері бар;
c) онда ол өзінің әкімшілік орталығына ие немесе
d) онда ол өзінің шаруашылық қызметін жүргізетін Уағдаласушы Мемлекеттің бірінде тұрады деп есептеледі.

2. Алдыңғы тармақтың d) тармақшасындағы борышкердің шаруашылық қызмет жүргізу орнына сілтеме, егер ол бірден көп осындай қызмет орнына ие болса, негізгі шаруашылық қызметті жүргізу орнын немесе, егер ол мұндай қызмет орнына ие болмаса, оның әдеттегі болу орнын білдіреді.

5-бап. Түсіндіру және қолданылатын құқық

1. Осы Конвенцияны түсіндірген кезде оның кіріспеде айқындалған мақсаттары, оның халықаралық сипаты және оны бірыңғай және реттеп қолдануға жәрдемдесу қажеттігі назарға алынуға тиіс.

2. Осы Конвенцияның қолданылу аясына жататын, бірақ онда тікелей реттелмеген мәселелер Конвенция негізделетін жалпы қағидаттарға сәйкес немесе мұндай қағидаттар болмаған ретте, қолданылатын құқыққа сәйкес реттелуге тиіс.

3. Қолданылатын құқыққа сілтеме мемлекетте әрекет ететін соттарда халықаралық жекеше құқық нормаларының күшіне орай қолданылатын мемлекетшілік құқық нормаларына сілтеме болып табылады.

4. Егер мемлекет әрбірі реттелуге жататын мәселеге қатысты өз құқық нормаларына

ие бірнеше аумақтық бірліктен тұратын болса және, егер тиісті аумақтық бірлікке нұсқау болмаса, нормалары қолданылуға жататын аумақтық бірлік осы мемлекеттің құқығымен айқындалады. Осы себеп бойынша қандай да бір норма болмағанда, іс барынша тығыз түрде байланысты болатын аумақтық бірліктің құқығы қолданылады.

6-бап. Конвенция мен Хаттама арасындағы өзара байланыс

1. Осы Конвенция мен Хаттама бірлескен түрде бір құжат ретінде қарастырылады және түсіндіріледі.

2. Осы Конвенция мен Хаттама арасында қандай да бір сәйкессіздік болған жағдайда Хаттама артықшылықты күшке ие болады.

II тарау Халықаралық кепілдіктің қалыптасуы 7-бап. Формальды талаптар

Осы Конвенцияға сәйкес, егер кепілдікті жасайтын немесе көздейтін келісім:

а) жазбаша түрде жасалса;
б) кепіл беруші, әлеуетті сатушы немесе лизинг беруші билік ету құқығына ие объектіге жататын болса;

с) объектіні Хаттамаға сәйкес бірдейлендіруге мүмкіндік берсе;
д) міндеттемелердің орындалуын қамтамасыз ету туралы келісімге қатысты тұрғыда қамтамасыз етілген міндеттемелерді айқындауға мүмкіндік берсе, бірақ қамтамасыз етудің сомасына немесе ең жоғарғы сомасына нұсқауды міндетті түрде қамтымаса, кепілдік халықаралық ретінде қалыптасады.

III тарау Міндеттемелер орындалмаған кезде құқықтарды қорғау тәсілдері 8-бап. Кепіл ұстаушының құқықтарын қорғау тәсілдері

1. 11-баптың мәні тұрғысынан міндеттемелер орындалмаған жағдайда кепіл ұстаушы қандай да бір сәтте осымен келіскендей дәрежеде және Уағдаласушы Мемлекет 54-бапқа сәйкес жасауы мүмкін кез келген мәлімдемені ескере отырып, төменде атап санамаланған құқықтарды қорғау тәсілдерінің біреуін немесе бірнешеуін пайдалана алады:

а) өзіне міндеттемелердің орындалуын қамтамасыз ету тәртібімен берілген объектіні иелігіне қабылдау немесе оған бақылау орнату;
б) кез келген осындай объектіні сату немесе лизингке беру;
с) осындай объектіні басқару немесе оны пайдалану нәтижесінде қалыптасқан кез келген табысты немесе пайданы инкассалау немесе алу.

2. Кепіл ұстаушы балама ретінде соттан алдыңғы тармақта көрсетілген іс-әрекеттердің кез келгенін жасауды санкциялайтын немесе нұсқайтын шешім қабылдау туралы өтіне алады.

3. 1-тармақтың а), б) немесе с) тармақшаларында немесе 13-бапта көрсетілген құқықтарды қорғаудың кез келген тәсілі коммерциялық қатынас тұрғысынан ақылға қонымды түрде пайдаланылады. Егер құқықтарды қорғау тәсілі міндеттемелердің орындалуын қамтамасыз ету туралы келісімнің қандай да бір ережесіне сәйкес қолданылса, осындай ереже анық өзін-өзі ақтамайтын болып табылатын жағдайларды қоспағанда, ол коммерциялық қатынас тұрғысынан ақылға қонымды болып есептеледі.

4. 1-тармаққа сәйкес объектіні сатуды немесе оны лизингке беруді ұйғарған кепіл ұстаушы ақылға қонымды мерзімде:

а) 1-баптың m) тармағының i) және ii) тармақшаларында көрсетілген мүдделі тұлғаларға;

б) 1-баптың m) тармағының iii) тармақшасында көрсетілген, объектіні сатқанға немесе лизингке бергенге дейін ақылға қонымды мерзімде кепіл ұстаушыны өздерінде бар құқықтар туралы хабардар еткен мүдделі тұлғаларға объектінің ұйғарылған сатылуы немесе оның лизингке берілуі туралы алдын ала жазбаша хабарлама табыс етеді.

5. 1 немесе 2-тармақта көрсетілген құқықтарды қорғау тәсілдерінің қандай да бірін пайдалану нәтижесінде кепіл ұстаушы инкассалаған немесе алған кез келген сома қамтамасыз етілген міндеттемелердің сомасын жабуға жіберіледі.

6. Егер 1 немесе 2-тармақта көрсетілген құқықтарды қорғау тәсілдерінің қандай да бірін пайдалану нәтижесінде кепіл ұстаушы инкассалаған немесе алған сома қамтамасыз ету кепілдігінің шеңберінде қамтамасыз етілген сомадан және құқықтарды осындай қорғау тәсілін қолданумен байланысты кез келген ақылға қонымды шығындардан асып түссе, онда егер сот өзгеше шешім шығармаса, кепіл ұстаушы артық соманы тіркелген немесе олар туралы кепіл ұстаушы хабардар етілген келесі кепілдіктер иелерінің арасында кезектілік тәртібімен бөледі және кез келген қалдықты кепіл берушіге төлейді.

9-бап. Меншік құқықтарының міндеттемелерді қанағаттандыру тәртібімен ауысуы; кепіл ауыртпалығынан босату

1. 11-баптың мәні тұрғысынан міндеттемелер орындалмағаннан кейін кез келген уақытта кепіл ұстаушы мен мүдделі тұлғалар өзіне қатысты қамтамасыз ету кепілдігі қолданылатын қандай да бір объектіге қатысты меншік құқығы (немесе кепіл берушінің кез келген өзге құқығы) қамтамасыз етілген міндеттемелердің барлығын немесе бір бөлігін қанағаттандыру тәртібімен кепіл ұстаушыға ауысатыны туралы келісімге келуі мүмкін.

2. Кепіл ұстаушының өтініші бойынша сот қамтамасыз ету кепілдігі қолданылатын қандай да бір объектіге қатысты меншік құқығы (немесе кепіл берушінің кез келген өзге құқығы) қамтамасыз етілген міндеттемелердің барлығын немесе бір бөлігін қанағаттандыру тәртібімен кепіл ұстаушыға ауысатыны туралы қаулы етуі мүмкін.

3. Сот, егер осындай ауысу жолымен қанағаттандырылуға жататын қамтамасыз етілген міндеттемелердің сомасы кепіл ұстаушының кез келген мүдделі тұлғаларға алдағы барлық төлемдерін ескергендегі объектінің құнына мөлшерлес болған жағдайда ғана алдыңғы тармақта көрсетілген өтінішті қанағаттандырады.

4. 11-баптың мәні тұрғысынан міндеттемелер орындалмағаннан немесе 2-тармаққа сәйкес шешім шығарылғаннан кейінгі кез келген уақытта кепіл ұстаушы немесе кез келген мүдделі тұлға кепіл ұстаушының объектіні 8-баптың 1-тармағының б) тармақшасына сәйкес немесе 8-баптың 2-тармағына сәйкес шығарылған шешім бойынша лизингке беруі шартымен қамтамасыз ету сомасын толық төлей отырып, қамтамасыз ету кепілдігімен ауыртпалық салынған объектіге қатысты міндеттемелерді өзінен алып тастай алады. Егер міндеттемелерді осындай орындамаудан кейін қамтамасыз ету сомасын толық көлемде төлеуді борышкер емес, қандай да бір мүдделі тұлға жасаса, кепіл ұстаушының құқығы осы тұлғаға ауысады.

5. Кепіл ұстаушының 8-баптың 1-тармағы б) тармақшасының күшіне орай сату кезінде ауысатын немесе осы баптың 1 немесе 2-тармағына сәйкес ауысатын меншік құқығы немесе кез келген өзге құқығы өзіне қатысты кепіл ұстаушының қамтамасыз ету кепілдігі 29-баптың ережелеріне сәйкес басымдыққа ие болатын кез келген басқа кепілдік ауыртпалығынан бос болып табылады.

10-бап. Әлеуетті сатушының немесе лизинг берушінің құқықтарын қорғау тәсілдері

11-бапта айтылған, меншік құқығын резервтей отырып, алдын ала сату туралы келісім бойынша немесе лизинг туралы келісім бойынша міндеттемелер орындалмаған жағдайда әлеуетті сатушы немесе мән-жайға қарай лизинг беруші:

а) Уағдаласушы Мемлекеттің 54-бапқа сәйкес жасауы мүмкін кез келген мәлімдемесін ескере отырып, осындай келісімнің қолданысын тоқтатуы және осы келісім қатысты болатын кез келген объектіге иелік етуге кірісуі не оған бақылау о р н а т у ы ;

б) жоғарыда көрсетілген іс-әрекеттердің қандай да бірін санкциялайтын немесе нұсқайтын өкім шығару туралы қолдаухатпен сотқа жүгінуі мүмкін.

11-бап. Міндеттемелердің орындалмауы

1. Борышкер мен кредитор кез келген сәтте 8–10 және 13-баптарда көрсетілген құқықтар және құқықтардың қорғау тәсілдері туындау үшін міндеттемелердің орындалмауы немесе өзге де негіздердің қандай жағдайды қалыптастыратыны туралы мәселені жазбаша түрде келісе алады.

2. Егер борышкер мен кредитор осы мәселені келісіп алмаған жағдайда, 8-10 және 13-баптардың мақсаттары үшін «міндеттемелердің орындалмауы» кредиторды келісім

бойынша жоспарлауына құқылы нәрсесінен едәуір дәрежеде айыратын міндеттемелердің орындалмауын білдіреді.

12-бап. Құқықтарды қорғаудың қосымша тәсілдері

Тараптардың арасында келісілген құқықтарды қорғаудың кез келген тәсілдерін қоса алғанда, қолданылатын құқыққа сәйкес жол берілетін құқықтарды қорғаудың кез келген қосымша тәсілдері олар осы тараудың 15-бапта көрсетілген императивтік ережелеріне қайшы келмейтіндей шамада пайдаланылуы мүмкін.

13-бап. Құқықтарды қорғау жөніндегі уақытша шаралар

1. Уағдаласушы Мемлекет өзі 55-бапқа сәйкес жасай алатын кез келген мәлімдемесін ескере отырып, борышкердің міндеттемелерді орындамауының дәлелдемелерін ұсынған кредитордың өз талабы бойынша түпкілікті шешім шығарылғанға дейін және борышкер кез келген сатыда келісімін бергендей шамада соттан кредитордың өтініш бергенімен сәйкес төменде келтірілген:

а) объектіні және оның құнын сақтау туралы;
б) объектіні иеленуге, бақылауға немесе сақтауға беру туралы;
с) объектінің тұрған жерін өзгертуге тыйым салу туралы;
д) объектіні лизингке немесе а) - с) тармақшаларында қамтылған жағдайларды қоспағанда, көрсетілгеннен табыс ала отырып, басқаруға беру туралы қаулылар түрлерінің біреуі немесе бірнешеуі нысанында қорғау алу мүмкіндігі болуына ие болуын қамтамасыз етеді.

2. Сот алдыңғы тармақта көзделген шешімдерден кез келгенін қабылдай отырып, егер кредитор:

а) осындай қорғауды беру туралы кез келген шешімді орындау кезінде осы Конвенция немесе Хаттама бойынша борышкер алдындағы өз міндеттемелерінің қандай да бірін орындамауға жол беретін немесе

б) осы талап бойынша түпкілікті шешім шығару шеңберінде өз ұстанымын толық немесе ішінара тұжырымдай алмаған жағдайға орай мүдделі тараптарды қорғау үшін қажет деп есептейтін шарттарды белгілеуі мүмкін.

3. Сот 1-тармаққа сәйкес қандай да бір қаулыны шығарғанға дейін кез келген мүдделі тұлғадан осындай сауал туралы хабарламаны талап ете алады.

4. Осы баптағы ештеңе 8-баптың 3-тармағын қолдануға әсер етпейді және 1-тармақта атап санамаланғаннан басқа, уақытша сот қорғауы нысандарын қолдану мүмкіндіктерін шектемейді.

14-бап. Іс жүргізу сипатындағы талаптар

54-баптың 2-тармағы сақталған жағдайда, осы тарауда көзделген құқықтарды қорғаудың кез келген тәсілі ол жүзеге асырылуға жататын аумақтың іс жүргізу нормаларына сәйкес пайдаланылады.

15-бап. Шегіну

Осы тарауға айтылған кез келген екі немесе одан да көп тарап кез келген уақытта жазбаша түрде ресімделген 8 (3-6-тармақтар), 9 (3 және 4-тармақтар), 13 (2-тармақ) және 14-баптардың ережелерін қоспағанда, келісім жасау жолымен осы тараудың алдыңғы кез келген ережелерін орындаудан бас тартуы немесе олардың қолдану салдарын өзгертуі мүмкін.

IV тарау Халықаралық тіркеу жүйесі 16-бап. Халықаралық тіркелім

1. Халықаралық тіркелім:

- a) халықаралық кепілдіктерді, шартты халықаралық кепілдіктерді және тіркелетін шарттан тыс құқықтар мен кепілдіктерді;
- b) халықаралық кепілдіктердің цессияларын және шартты цессияларын;
- c) халықаралық кепілдіктерді заңның күшіне орай суброгациялау жолымен немесе қолданылатын құқыққа сәйкес шарт бойынша сатып алуды;
- d) ұлттық кепілдіктер туралы хабарламаларды;
- e) алдында аталған тармақшалардың кез келгенінде айтылған кепілдіктердің бағыныстылық тәртібін тіркеу үшін құрылады.

2. Объектілердің және олармен байланысты құқықтардың әртүрлі санаттары үшін әртүрлі халықаралық тіркелімдер құрылуы мүмкін.

3. Осы тараудың және V тараудың мақсаттары үшін «тіркеу» термині тиісті жағдайларда тіркеу қолданысының өзгеруін, ұзартылуын немесе тоқтатылуын қамтиды.

17-бап. Бақылаушы орган және Тіркеуші

1. Хаттамада көзделген Бақылаушы орган құрылады.

2. Бақылаушы орган:

- a) Халықаралық тіркелімді құрады немесе оның құрылуын көздейді;
- b) Хаттамада өзгеше көзделетін жағдайларды қоспағанда, Тіркеушіні лауазымға тағайындайды және одан босатады;
- c) Халықаралық тіркелімнің үздіксіз тиімді жұмыс істеуі үшін талап етілетін кез келген құқықтар Тіркеуші ауысқан жағдайда жаңа Тіркеушіге беріле алатындай ережені қамтамасыз етеді.
- d) Уағдаласушы Мемлекеттермен консультациялардан кейін Хаттаманың

орындалуы тұрғысынан халықаралық тіркелімнің жұмысына қатысты ережелерді қабылдайды немесе бекітеді және олардың жариялануын қамтамасыз етеді;

е) Халықаралық тіркелімнің жұмысына шағыммен Бақылаушы органға жүгіну тәртібін реттейтін әкімшілік рәсімдерді белгілейді;

ф) Тіркеушінің қызметін және Халықаралық тіркелімнің жұмыс істеуін бақылауды жүзеге асырады;

г) Тіркеушінің сұратулары бойынша соңғысына Бақылаушы орган орынды деп есептейтіндей нұсқаулар береді;

h) Халықаралық тіркелім ұсынатын операциялар мен көрсетілетін қызметтер үшін алымдардың тарифтерін белгілейді және оларды кезең-кезең сайын қайта қарайды;

і) Осы Конвенция мен Хаттаманың мақсаттарын іске асыру үшін электрондық тіркеу жүйесінің тиімді ақпараттық базасының жұмыс істеуін қамтамасыз етуге қажетті барлық нәрсені жасайды;

ж) Уағдаласушы Мемлекеттердің алдында өзінің осы Конвенцияға және Хаттамаға сәйкес міндеттерін орындауы туралы кезең-кезең сайын есеп береді.

3. Бақылаушы орган 27-баптың 3-тармағында айтылған кез келген келісімді қоса алғанда, өз функцияларын іске асыруы үшін қажетті кез келген келісімді жасасуы мүмкін.

4. Бақылаушы орган Халықаралық тіркелімнің деректер базалары мен мұрағаттарына қатысты барлық мүлкітік құқықтарға ие болады.

5. Тіркеуші Халықаралық тіркелімнің тиімді жұмыс істеуін қамтамасыз етеді және өзіне осы Конвенцияға, Хаттамаға және ережелерге сәйкес жүктелген функцияларды орындайды.

V тарау Тіркеуге қатысты өзге де мәселелер 18-бап. Тіркеудің шарттары

1. Хаттамада және ережелерде объектіні бірдейлендіру критерийлерін қоса алғанда, мыналар:

а) тіркеуді жүзеге асыру үшін (20-бапқа сәйкес келісімі талап етілетін кез келген тұлағадан келісімнің алдын ала электрондық нысанда берілуі туралы ережені қоса алғанда);

б) іздестірулерді орындау және іздестіру туралы сертификаттар беру үшін және осыны ескере отырып;

с) тіркелуге жататын ақпарат пен құжаттардан басқа, Халықаралық тіркелім ақпараты мен құжаттарының құпиялық сипатын қамтамасыз ету үшін қажетті шарттар нақтыланады.

2. Тіркеуші 20-бапқа сәйкес тіркеуге нақтылы келісім берілді ме немесе ол шынайы болып табыла ма, оны анықтауға міндетті емес.

3. Шартты халықаралық кепілдік халықаралық кепілдікке айналған жағдайда тіркеу

барысында табыс етілген ақпарат халықаралық кепілдікті тіркеу үшін жеткілікті болу шартымен ешқандай қосымша тіркеу талап етілмейді.

4. Тіркеуші тіркелген ақпарат Халықаралық тіркелімнің деректер базасына енгізілуі және ақпараттық келіп түсуінің хронологиялық тәртібімен іздестіруге қолжетімді болуы үшін шаралар қабылдайды және файлда алынудың күні мен уақыты тіркеледі.

5. Хаттамада Уағдаласушы Мемлекет өз аумағында тұрған ұйымды немесе ұйымдарды ол арқылы тіркеуге қажетті ақпарат Халықаралық тіркелімге берілетін немесе беріле алатын пункт немесе пункттер ретінде тағайындай алатыны көзделуі мүмкін. Осындай тағайындауды жүргізетін Уағдаласушы Мемлекет, егер осындай ақпарат Халықаралық тіркелімге берілгенге дейін орындалуға тиіс талаптар бар болса, ондай талаптарды ескертіп өтуі мүмкін.

19-бап. Тіркеудің шынайылығы және уақыты

1. Тіркеу, егер ол 20-бапқа сәйкес жүргізілсе, шынайы болып табылады.

2. Тіркеу, ол шынайы болған жағдайда, талап етілетін ақпаратты іздестіру үшін қолжетімді болатындай түрде Халықаралық тіркелімнің деректер базасына енгізілгеннен кейін аяқталған болып табылады.

3 . Т і р к е у :

а) халықаралық тіркеу реттік тізбектілікпен белгіленетін ресми тіркеу нөмірін берген ;

б) тіркеу деректері, оның ресми тіркеу нөмірін қоса алғанда, ұзақ сақталуын қамтамасыз ететіндей нысанда сақтауға берілген және оған Халықаралық тіркелімде қолжетімділік беріле алатын сәттен бастап алдыңғы тараптың мақсаттары үшін іздестіруге қолжетімді болып табылады.

4. Егер бастапқыда шартты халықаралық кепілдік ретінде тіркелген кепілдік халықаралық кепілдікке айналса, осы соңғы тіркеу 7-бапта көзделгендей халықаралық кепілдіктің қалыптасуының тікелей алдында әліде болса қолданылуы шартымен, шартты халықаралық кепілдіктің тіркелген сәтінен бастап тіркелген болып есептеледі.

5. Алдыңғы тармақ халықаралық кепілдіктің шартты цессиясын тіркеуге қажетті өзгерістерін ескере отырып, қолданылады.

6. Тіркеу Хаттамада белгіленген критерийлерге сәйкес Халықаралық тіркелімнің деректер базасында іздестіру үшін қолжетімді болып табылады.

20-бап. Тіркеуге келісу

1. Халықаралық кепілдік, шартты халықаралық кепілдік не цессия немесе шартты цессия тіркелуі мүмкін және осындай тіркеуді оның қолданылу мерзімі біткенге дейін кез келген тарап басқа тараптың жазбаша түрде білдірілген келісіммен өзгертуі немес ұ з а р т у ы м ү м к і н .

2. Халықаралық кепілдіктің басқа халықаралық кепілдікке бағыныстылығын кепілдігі бағыныстылыққа қойылатын тұлға кез келген уақытта тіркеуі немесе ол осындай тұлғаның жазбаша түрде білдірілген келісімі бойынша кез келген уақытта тіркеуі мүмкін.

3. Тіркеу пайдасына жүргізілген тарап немесе оның жазбаша түрдегі келісімімен тіркеудің күші жойылуы мүмкін.

4. Халықаралық кепілдіктің заңның күшіне орай суброгациялау жолымен немесе шарт бойынша сатып алынуын осындай кепілдік өзіне өтетін тұлға тіркеуі мүмкін.

5. Тіркелетін шарттан тыс құқықты немесе кепілдікті олардың иеленушілері тіркеуі мүмкін.

6. Ұлттық кепілдіктің бар екені туралы хабарламаны осындай кепілдікті иеленуші тұлға тіркеуі мүмкін.

21-бап. Тіркеудің қолданыс мерзімі

Халықаралық кепілдіктің тіркелуі оның күші жойылғанға дейін немесе тіркеу кезінде айтылған мерзімі біткенге дейін күшінде қалады.

22-бап. Ақпаратты іздестіру және беру

1. Кез келген тұлға Халықаралық тіркелімде тіркелген кепілдіктер немесе шартты халықаралық кепілдіктер туралы ақпаратты Хаттамада және қағидаларда белгіленген тәртіппен одан іздестіруді жүзеге асыруы немесе іздестіруді сұратуы мүмкін.

2. Тіркеуші тиісті сұратуды алған бойда Хаттамада және қағидаларда белгіленген тәртіппен кез келген объектіге қатысты:

а) осындай ақпаратты тіркеудің күні мен уақытын көрсете отырып, бүкіл тіркелген ақпаратты қамтитын немесе

б) мұндай ақпарат Халықаралық тіркелімде қамтылғанын белгілейтін мәліметтерді тіркелімде электрондық құралдармен іздестіру туралы сертификат береді.

3. Алдыңғы тармаққа сәйкес берілген іздестіру туралы сертификат осы тіркеуде аталған кредитордың объектіге қатысты халықаралық кепілдікті сатып алғанын немесе алуға ниет білдіргенін көрсетеді, бірақ, тіпті мұны тіркеудің тиісті деректері негізінде анықтауға болатын болса да, тіркелген кепілдіктің халықаралық кепілдік немесе шартты халықаралық кепілдік екенін көрсетпейді.

23-бап. Шарттан тыс құқықтарды немесе кепілдіктерді мәлімдеулердің және олардың мәлімделгендерінің тізімі

Тіркеуші Уағдаласушы Мемлекеттердің 39 және 40-баптарға сәйкес өз ескертулерінде мәлімдегендері ретінде депозитарий тіркеушінің назарына жеткізген

шарттан тыс құқықтар немесе кепілдіктер мәлімдемелерінің, мәлімдемелер пікірлерінің және санаттарының тізімін, осындай мәлімдемелердің немесе мәлімдемелер пікірлерінің күндерін көрсете отырып, жүргізеді. Мұндай тізім тіркеледі және ескерту жасаған мемлекеттің атауы бойынша іздестіруге қолжетімді болады және оны сұратқан кез келген тұлғаға Хаттамаға және қағидаларға сәйкес беріледі.

24-бап. Сертификаттардың дәлелдемелік күші

Халықаралық тіркелім берген сертификат ретінде қағидаларда көзделген нысанда
ж а с а л ғ а н қ ұ ж а т :

а) оны Халықаралық тіркелім бергенінің фактісін;
б) тіркелу күні мен уақытын қоса алғанда, онда көрсетілген деректердің *prima facie* дәлелдемесі болып табылады.

25-бап. Тіркеудің күшін жою

1. Тіркелген қамтамасыз етілген кепілдіктер шеңберінде қамтамасыз етілген міндеттемелердің немесе тіркелетін шарттан тыс құқықтар мен кепілдіктердің туындауын шарттайтын міндеттемелердің қолданысы тоқтатылған жағдайда немесе меншік құқығын резервтей отырып, алдын ала сату туралы тіркелген келісім бойынша меншік құқығын беру шарттары орындалған жағдайда осындай кепілдікті иеленуші борышкердің тіркеу кезінде көрсетілген мекенжай бойынша жеткізілетін жазбаша талабынан кейін тіркеудің күшін жоюды ешқандай негізсіз кедергісіз қамтамасыз етеді.

2. Егер шартты халықаралық кепілдік немесе халықаралық кепілдіктің шартты цессиясы тіркелсе, ықтимал кредитор немесе цессионарий ықтимал борышкердің немесе цеденттің тіркеу кезінде көрсетілген мекенжай бойынша жеткізілетін жазбаша талабынан кейін осындай тіркеудің күшін ықтимал кредитор немесе цессионарий төлемді жүргізгенге немесе төлем жүргізу жөніндегі міндеттемені өзіне қабылдағанға дейін жоюды ешқандай негізсіз кідіріссіз қамтамасыз етеді.

3. Ұлттық кепілдік туралы тіркелген хабарламада айтылған ұлттық кепілдікпен қамтамасыз етілген міндеттемелердің қолданысы тоқтатылған жағдайда, осындай кепілдікті иеленуші борышкердің тіркеу кезінде көрсетілген мекенжай бойынша жеткізілетін жазбаша талабынан кейін тіркеудің күшін жоюды ешқандай негізсіз кедергісіз қ а м т а м а с ы з е т е д і .

4. Тіркеу қате болған немесе дұрыс емес жүзеге асырылған жағдайда, өзінің пайдасына тіркеу жүргізілген тұлға борышкердің тіркеу кезінде көрсетілген мекенжай бойынша жеткізілетін жазбаша талабынан кейін тіркеудің күшін жоюды не оған өзгерістер енгізуді ешқандай негізсіз кедергісіз қамтамасыз етеді.

26-бап. Халықаралық тіркеу қызметіне қолжетімділік

Ешкім осы тарауда көзделген рәсімдерді сақтамаудан өзге қандай да бір себептер бойынша Халықаралық тіркелімнің жанындағы тіркеу және іздестіру қызметтеріне қолжетімділіктен айырылмайды.

VI тарау Бақылаушы орган мен Тіркеушінің артықшылықтары мен иммунитеттері 27-бап. Құқықсубъектілік; иммунитет

1. Бақылаушы органға, егер ол бұған дейін оны иеленбесе, халықаралық құқық субъектілігі беріледі.

2. Бақылаушы орган және оның лауазымды адамдары Хаттамада айқындалғандай сот және әкімшілік іс-әрекеттерден иммунитетті пайдаланады.

3. а) Бақылаушы орган салықтан босатуды және өзі болатын мемлекетпен арадағы келісім бойынша берілетін басқа да артықшылықтарды пайдаланады.

б) Осы тармақтың мақсаттары үшін «өзі болатын мемлекет» Бақылаушы органның тұратын жері бар мемлекетті білдіреді.

4. Халықаралық тіркелімнің мүлкі, құжаттары, деректер базасы және мұрағаттары қол сұғылмайтын болып табылады және тыйым салудан не басқа да сот немесе әкімшілік әрекеттерінен иммунитетті пайдаланады.

5. Талап қоюшы 28-баптың 1-тармағы немесе 44-бап негізінде Тіркеушіне қарсы бағытталған кез келген талаптар мақсаттары үшін талап қоюшыға талап қою бойынша іс жүргізу үшін қажет ақпарат пен құжаттарға қол жеткізу құқығына ие болады.

6. Бақылаушы орган 4-тармаққа сәйкес берілетін қол сұғылмаушылықтан және иммунитеттен бас тарта алады.

VII тарау. Тіркеушінің жауапкершілігі 28-бап. Жауапкершілік және қаржылық кепілдіктер

1. Тіркеуші, мұндай жұмыс істеу әдетте жүйені резервтеумен және қорғаумен және желіні ұйымдастырумен байланысты практиканы қоса алғанда, электрондық тіркелімдерді жобалау және пайдалану саласындағы ағымдағы практикада қолданылатын үздік құралдар үлгісімен алды алына алмайтын қайтарымызсыз және еңсерілмейтін сипаттағы оқиғадан туындайтын жағдайларды қоспағанда, қандай да бір тұлғаға келтірілген және Тіркеушінің не оның лауазымды адамдарының және қызметшілердің қате іс-әрекетінен немесе әрекетсіздігінен немесе халықаралық тіркеу жүйесінің тиісінше жұмыс істемеуінен тікелей туындайтын залалмен байланысты шығындарды өтеу үшін жауапты болады.

2. Тіркеуші алған немесе ол алған нысанда Тіркеушіге берілген тіркеу деректеріндегі нақтылы дәлсіздіктер үшін, сондай-ақ ол үшін Тіркеуші және оның лауазымды

адамдары және қызметшілер жауапты болмайтын және тіркеу деректерін Халықаралық тіркелімде алғанға дейін туындаған іс-әрекеттер мен мән-жайлар үшін алдыңғы тармаққа сәйкес Тіркеуші жауапты болмайды.

3. 1-тармаққа сәйкес өтемақының мөлшері өзіне залал келтірілген тұлға осындай залал келтіргендей немесе оған ықпал еткендей шамаға азайтылуы мүмкін.

4. Тіркеуші осы бапта белгіленген жауапкершілікті жабуға Хаттамаға сәйкес Бақылаушы орган айқындағандай көлемде сақтандыруды немесе қаржылық кепілдікті қамтамасыз етеді.

VIII тарау Халықаралық кепілдіктің үшінші тұлғалар үшін салдарлары 29-бап. Бәсекелес кепілдіктердің басымдығы

1. Тіркелген кепілдік кейінірек тіркелген басқа кепілдіктің алдында, сондай-ақ кез келген тіркелмеген кепілдіктің алдында басым болады.

2. Алдыңғы тармаққа сәйкес бірінші болып тіркелген кепілдіктің басымдығы:

а) егер бірінші болып тіркелген кепілдік басқа кепілдіктің бар екені туралы нақты белгілі болғанда туындаса да немесе тіркелген болса да;

б) бірінші болып тіркелген кепілдіктің иеленушісі ол жөнінде өзі біле тұра төлеген авансқа қатысты да қолданылады.

3. Объектіні сатып алушы объектіге құқықты:

а) осы құқықтарды сатып алу кезіне тіркелген кез келген кепілдікпен салынған ауыртпалық ескеріле отырып;

б) бұл жөнінде өзіне нақты белгілі болса да, тіркелмеген кепілдікпен салынған ауыртпалықтан бос түрінде иеленеді.

4. Ықтимал сатып алушы немесе лизинг алушы кепілдікті немесе осы объектіге құқықты:

а) ықтимал сатушы немесе лизинг беруші ие міндеттемелерді орындау жөніндегі халықаралық кепілдікті тіркеу кезіне дейін тіркелген кез келген кепілдікпен салынған ауыртпалық ескеріле отырып;

б) бұл жөнінде өзіне нақты белгілі болса да, сол кезде көрсетілген нысанда тіркелмеген кепілдікпен салынған ауыртпалықтан бос түрінде иеленеді.

5. Осы бапқа сәйкес белгіленетін бәсекелес кепілдіктердің немесе құқықтардың басымдығы құқық иеленушілер – осы кепілдіктер бойынша тараптар арасындағы келісіммен өзгертіле алады, алайда қандай да бір бағынысты кепілдіктің цессионарийі, егер цессияны жасасу кезінде аталған келісімге қатысы бар тиісті талаптар иерархиясы тіркелмеген болса, осы қамтамасыз ету құралының бағыныстылығы туралы келісіммен байланысты емес.

6. Объектіге қандай да бір кепілдікке қатысты осы баппен белгіленген кез келген басымдық орнын толтыруға да қолданылады.

а) егер осы құқықтар қолданылатын құқыққа сәйкес көрсетілген орнатудан кейін қолданысын жалғастыра берсе, тұлғаның объектіге осындай компоненттерді орнатқанға дейін иеленген, объектіге кірмейтін компоненттерге құқықтарын қозғамайды;

б) егер мұндай құқықтар қолданылатын құқыққа сәйкес құрылған болса, объектіге бұрынырақ орнатылған, объектіге кірмейтін компоненттерге құқықтарды құруға кедергі келтірмейді.

30-бап. Дәрменсіздік салдарлары

1. Борышкерге қатысты дәрменсіздік бойынша рәсімдерді жүзеге асыру кезінде, егер дәрменсіздік бойынша мұндай рәсімдер басталғанға дейін аталған кепілдік осы Конвенцияға сәйкес тіркелген болса, халықаралық кепілдіктің заңды күші болады.

2. Осы баптағы ешбір жайт, егер бұл кепілдік қолданылатын құқыққа сәйкес жарамды болып табылса, дәрменсіздік бойынша рәсімдер барысында халықаралық кепілдіктің заңды күшіне әсер етпейді.

3 . О с ы б а п т а ғ ы е ш б і р ж а й т :

а) талаптар басымдығын құру мақсатында да, кредиторларды алдап-арбау мақсатында да жасалған мәмілелердің жоққа шығарылуына қатысы бар дәрменсіздік бойынша рәсімдерге қолданылатын кез келген нормалардың қолданысын, немесе

б) сыртқы бақылаудағы немесе дәрменсіздік бойынша басқарушының бақылауындағы мүлікке қатысты құқықтарды мәжбүрлеп жүзеге асыруға қатысы бар кез келген іс жүргізу нормаларын қозғамайды.

IX тарау Объектімен байланысты құқықтардың және халықаралық кепілдіктердің цессиясы; суброгация құқықтары 31-бап. Цессия салдарлары

1. Тараптар өзгеше келіскен жағдайларды қоспағанда, объектімен байланысты құқықтар цессиясын жасасу кезінде 32-бапқа сәйкес цессионарийге:

а) тиісті халықаралық кепілдік;

б) цеденттің осы Конвенцияда көзделген барлық кепілдіктері мен артықшылықты құқықтары да беріледі.

2. Осы Конвенциядағы ешбір жайт цеденттің объектімен байланысты құқықтарының ішінара цессиясын жасасуға кедергі келтірмейді. Осындай ішінара цессия жасалған жағдайда цедент және цессионарий алдыңғы тармақтың негізінде құқықты беру нысанасы болып табылатын, халықаралық кепілдікпен байланысты олардың тиісті құқықтарына қатысты келісімге келе алады; алайда, бұл борышкерге оның келісімінсіз теріс салдарын келтірмеуге тиіс.

3. 4-тармақтың ережелері сақталған кезде қолданылатын құқық негізінде борышкер цессионарийге қатысты пайдалана алатын қорғану құралдары мен талаптарды ескеру

4. Борышкер кез келген уақытта цессионарий тарапынан жасалған алдап-арбау әрекеттерінен туындайтын қорғану құралдарынан басқа, алдыңғы тармақта айтылған қорғану құралдарының және талаптарды ескеру құқықтарының барлығынан немесе бір бөлігінен жазбаша түрде бас тарта алады.

5. Цессияны міндеттемелерді қамтамасыз етудің тәсілі ретінде жүзеге асыру кезінде құқықты беру нысанасы болып табылатын объектімен байланысты құқықтар цедентке цессиямен қамтамасыз етілген міндеттемелерді орындау жүргізілген кезде өз қолданысын жалғастырған көлемде қайта өтеді.

32-бап. Цессияға қойылатын формальды талаптар

1. Объектімен байланысты құқықтар цессиясы, егер ол:

- a) жазбаша түрде жасалса;
- b) олар соның негізінде туындайтын шарт бойынша объектімен байланысты құқықты сәйкестендіруге мүмкіндік берсе;
- c) – міндеттемелерді қамтамасыз етудің тәсілі ретіндегі цессия жағдайында – қамтамасыз етудің сомасы немесе ең жоғары сомасы көрсетілмей, Хаттамаға сәйкес цессиямен қамтамасыз етілген міндеттемелерді айқындауға мүмкіндік берсе ғана міндеттемелерді орындаудың тиісті халықаралық кепілдігін береді.

2. Міндеттемелердің орындалуын қамтамасыз ету туралы келісімнің негізінде туындаған немесе онымен көзделген халықаралық кепілдік цессиясы, егер объектімен байланысты құқықтардың кейбірі немесе барлығы құқықты беру нысанасы болып табылмаса, жарамсыз болады.

3. Осы Конвенция тиісті халықаралық кепілдікті беру үшін жарамсыз болып табылатын объектімен байланысты құқықтар цессиясына қолданылмайды.

33-бап. Борышкердің цессионарий алдындағы міндеттемелері

1. Объектімен қандай көлемде байланысты болуына қарай құқықтар және тиісті халықаралық кепілдік 31 және 32-баптардың ережелеріне сәйкес беріледі, борышкер болып табылатын тарап осындай құқықтарға және осындай кепілдікке қатысты цессиямен байланысты болады және, егер:

- a) цедент тарапынан немесе оның уәкілеттік беруі бойынша борышкер цессия туралы жазбаша хабардар етілсе;
- b) хабарлама объектімен байланысты құқықтарды сәйкестендіретін болса ғана, төлем жасауға немесе цессионер алдындағы міндеттемесін өзге де түрде орындауға міндетті.

2. Төлем жасау не борышкердің міндеттемені орындауының басқа да нысаны арқылы оны жауапкершіліктен босататын кез келген өзге де негізге қарамастан, мұндай

төлемнің немесе міндеттемені орындаудың, егер олар алдыңғы тармаққа сәйкес жасалған болса, осы мақсат үшін қолданыс күші болады.

3. Осы баптағы ешбір жайт бәсекелес цессиялар басымдығына әсер етпейді.

34-бап. Міндеттемелерді қамтамасыз етудің тәсілі ретінде жасалған цессия шарты бойынша міндеттемені орындамау кезінде құқықтарды қорғау құралдары

Цедент объектімен байланысты құқықтар және тиісті халықаралық кепілдік цессиясының міндеттемелерін қамтамасыз етудің тәсілі ретінде жасалған міндеттемені орындамаған жағдайда, егер мынадай сілтемелер:

а) қамтамасыз етілген міндеттемеге және қамтамасыз етілетін кепілдікке сілтемелер объектімен байланысты құқықтар және тиісті халықаралық кепілдік цессиясымен қамтамасыз етілген міндеттемеге және осындай цессия нәтижесінде туындаған қамтамасыз етілетін кепілдікке сілтемелер болса;

б) кепіл ұстаушыға немесе кредиторға және кепіл берушіге немесе борышкерге сілтемелер цессионарий мен цедентке сілтемелер болса;

с) халықаралық кепілдік бойынша құқық иеленушіге сілтемелер цессионарийге сілтемелер болса;

д) объектіге сілтемелер құқықты беруге жататын, объектімен байланысты құқықтарға және тиісті халықаралық кепілдікке сілтемелер болса, 8, 9 және 11–14-баптар цедент пен цессионарий арасындағы қатынастарда қолданылады (ал объектімен байланысты құқықтарға қатысы бар жағдайда олар материалдық мүлікке қолдануға болатын жағдайда ғана қолданылады).

35-бап. Бәсекелес цессиялардың басымдығы

1. Объектімен байланысты құқықтардың бәсекелес цессиялары болған жағдайда және тым болмағанда осындай цессиялардың бірі тиісті халықаралық кепілдікті қамтыған және тіркелген жағдайда, егер тіркелген кепілдікке сілтемелер объектімен байланысты құқықтар және тиісті тіркелген кепілдік цессиясына сілтемелер болса және егер тіркелген немесе тіркелмеген кепілдікке сілтемелер тіркелген немесе тіркелмеген цессияға сілтемелер болса, 29-баптың ережелері қолданылады.

2. 30-бап, егер халықаралық кепілдікке сілтемелер объектімен байланысты құқықтар және тиісті тіркелген кепілдік цессиясына сілтемелер болса, объектімен байланысты құқықтар цессиясына қолданылады.

36-бап. Цессионарийдің объектімен байланысты құқықтарға қатысты басымдығы

1. Цессиясы тіркелген, объектімен байланысты құқықтардың және тиісті халықаралық кепілдіктің цессионарийі, егер:

а) соларға сай объектімен байланысты құқықтар туындайтын шартта олар объектімен қамтамасыз етілген немесе онымен байланысты делінсе;

б) объектімен байланысты құқықтар объектіге қандай көлемде жататын болса ғана, 35-баптың 1-тармағының мағынасында объектімен байланысты құқықтардың басқа цессионарийі алдында басымдыққа ие болады.

2. Алдыңғы тармақтың б) тармақшасының мақсаттары үшін объектімен байланысты құқықтар мыналарға:

а) объектіні сатып алу үшін аванспен енгізілген және пайдаланылған сомаға;

б) егер цедент бұл кепілдікті цессионарийге берсе және цессия тіркелсе, цеденттің оған қатысты басқа халықаралық кепілдігі бар басқа объектіні сатып алу үшін аванспен енгізілген және пайдаланылған сомаға;

с) объект үшін төленуге тиіс бағаға;

д) объектіге байланысты төленуге тиіс жалдау төлемдеріне, немесе

е) кез келген алдыңғы тармақтарда айтылған мәмілелерден туындайтын басқа да міндеттемелерге қатысы бар төлемді алуға немесе міндеттеменің өзгедей орындалуына құқықтардан тұратын көлемде ғана объектіге жатады.

3. Барлық басқа жағдайларда объектімен байланысты құқықтардың бәсекелес цессияларының басымдығын қолданылатын құқық айқындайды.

37-бап. Цедент дәрменсіздігінің салдарлары

30-баптың ережелері, егер борышкерге сілтемелер цедентке сілтемелер болса, цедентке қатысты дәрменсіздік бойынша рәсімдерге қолданылады.

38-бап. Суброгация

1. 2-тармақтың ережелері ескеріле отырып, осы Конвенциядағы ешбір жайт объектімен байланысты құқықтарды және тиісті халықаралық кепілдікті қолданылатын құқыққа сәйкес заңға байланысты немесе шарт бойынша суброгация жолымен сатып алуға әсер етпейді.

2. Алдыңғы тармақта көзделген құқықтар және бәсекелес құқықтар арасындағы иерархия тиісті құқықтарды иеленушілердің жазбаша келісімімен өзгертілуі мүмкін, алайда, міндеттемелерді орындаудың бағынысты кепілдігінің цессионарийі, егер цессияны жасасу кезінде аталған келісімге қатысы бар тиісті бағыныстылық тіркелмеген болса, осы кепілдікті бағынысты ету туралы келісіммен байланысты болмайды.

Х тарау Уағдаласушы Мемлекеттер мәлімдемелерінің мәні болып табылатын құқықтар немесе кепілдіктер 39-бап. Тіркеусіз басым сипатқа ие құқықтар

1. Уағдаласушы Мемлекет кез келген уақытта депозитарийге сақтауға берілетін мәлімдеме Хаттамасында жалпы немесе нақты:

а) шарттан тыс құқықтар мен кепілдіктердің (40-бап қолданылатын қандай да бір құқықтардан немесе кепілдіктерден басқа) осы мемлекеттің заңнамасына сәйкес объектіге қандай да бір кепілдікке қатысы бойынша тіркелген халықаралық кепілдік иеленушісіне тиесілі және бұл кепілдіктің дәрменсіздік жөніндегі рәсімдерге байланысы бар-жоғына қарамастан, тіркелген халықаралық кепілдік алдында басым күшке ие кепілдіктің басымдығына барабар басымдыққа ие болатын санаттарын көрсетеді ;

б) осы Конвенцияда ештеңе мемлекеттің немесе мемлекеттің ұйымның, үкіметаралық ұйымның немесе қоғамдық қызмет көрсетудің жеке өнім берушісінің осы мемлекеттің заңнамасына сәйкес осындай ұйымға немесе өнім берушіге тиесілі, көрсетілген объекті немесе басқа объекті үшін осындай қызмет көрсетуді ұсынуға тікелей қатысты сомаларды төлеуге объектіні тұтқындау немесе ұстау құқығына әсер етпейді .

2. Өткен тармаққа сәйкес жасалған мәлімдемеде мұндай мәлімдеме сақтауға тапсырылғаннан кейін пайда болуы мүмкін санаттарға қолданылатыны айтылуы мүмкін .

3. Шарттан тыс құқықтар пен кепілдіктер егер олар мұндай халықаралық кепілдік тіркелгенге дейін сақтауға тапсырылған мәлімдеме қолданылатын санаттарға жатқан жағдайда ғана, олардың халықаралық кепілдікке қатысы бойынша басымдығы болады.

4. Өткен тармақтың ережесіне қарамастан, Уағдаласушы Мемлекет Хаттаманы ратификациялау, қабылдау, бекіту немесе оған қосылу кезінде 1-тармақтың а) тармақшасына сәйкес жасалған мәлімдеме қолданылатын санаттардың бірінің құқығы немесе кепілдігі мұндай ратификацияланған, қабылданған, бекітіліген немесе қосылған күніне дейін тіркелген халықаралық кепілдікке қатысты басымдығы болады.

40-бап. Тіркелетін шарттан тыс құқықтар немесе кепілдіктер

Уағдаласушы Мемлекет кез келген уақытта депозитарийге сақтауға берілетін мәлімдеме Хаттамасында егер мұндай құқықтар немесе кепілдіктер халықаралық кепілдіктерді білдірсе, осы Конвенцияға сәйкес объектілердің қандай да бір санаты бойынша тіркелуі мүмкін шарттан тыс құқықтар немесе кепілдіктер санаттарының тізбесін көрсете алады, осыдан кейін бұл құқықтар немесе кепілдіктер халықаралық кепілдіктер ретінде қаралуы тиіс. Қажеттілігіне қарай мұндай мәлімдемеге өзгерістер енгізілуі мүмкін.

XI тарау Конвенцияны сатуға қолдану 41-бап. Сату және шарты сату

Осы Конвенцияға енгізілуі мүмкін кез келген өзгерістерімен бірге Хаттамада көзделгендей, ол объектіні сатуға немесе шартты сатуға қолданылады.

XII тарау Заңды құзыр 42-бап. Сотты таңдау

1. 43 және 44-баптардың ережелері сақталған жағдайда Уағдаласушы Мемлекеттердің тараптар мәміледе сайлаған қандай да бір соттардың сайланған соттың тараптармен немесе мәмілемен қандай да бір байланысы болуы қарамастан, осы Конвенцияға сәйкес берілетін кез келген талап-арызға қатысты заңды құзыры болады. Егер тараптар өзгеше уағдаласпаса, мұндай заңды құзыр ерекше болып табылады.

2. Кез келген мұндай уағдаластық жазбаша түрде жасалады немесе сайланған сот елінде қолданыстағы құқықтың формальды талаптарына сәйкес өзгеше тәсілмен жасалады.

43-бап. 13-бапқа сәйкес заңды құзыр

1. Уағдаласушы Мемлекеттердің тараптар сайлаған қандай да бір соттары және аумағында объект орналасқан Уағдаласушы Мемлекеттің соттары осы объектіге қатысты 1-тармақтың а), б) және с) тармақшаларының және 13-бабының 4-тармағының мәні бойынша сот қорғауын ұсыну бөлігінде құзыретке ие болады.

2. 13-баптың 1-тармағының d) тармақшасының мәні бойынша сот қорғауын немесе 13-баптың 4-тармағының тұрғысынан өзгеше уақытша сот қорғауын ұсыну бөлігінде қ ұ з ы р е т т і :

а) тараптар сайлаған соттар немесе б) аумағында борышкер орналасқан Уағдаласушы Мемлекеттің соттары жүзеге асыра алады; бұл ретте сот қорғауының мұндай құралдары оларды ұсыну туралы актілердің шарттарына сәйкес осы Уағдаласушы Мемлекеттің аумағында ғана мә ж б ү р л е п о р ы н д а т у ға ж а т а д ы .

3. Сот егер 13-баптың 1-тармағына айтылған талап-арыз бойынша түпкілікті шешім басқа Уағдаласушы Мемлекеттің сотына немесе арбитражды төрелікке енгізілетін немесе енгізілуі мүмкін болса да, өткен тармақтарға сәйкес құзыретке ие болады.

44-бап. Тіркеушінің атына қаулы енгізу құзыреті

1. Аумағында Тіркеушінің әкімшілік орталығы бар мемлекеттің сот мекемелерінің Тіркеушінің атына залалды өтеуді немесе сот қаулыларын беруге қатысты шешімдер шығару бойынша ерекше құзыреті болады.

2. Егер қандай да бір тұлға 25-тармаққа сәйкес ұсынылған талапты орындамаса

және бұл тұлға өзінің өмір сүруын тоқтатса немесе оған қарсы тіркеуді тоқтатуды талап ететін сот актісін шығару құқығын жүзеге асыру мақсатында табылмаса, өткен тармақта көрсетілген сот мекемелерінің борышкердің немесе ықтимал борышкердің мәлімдемесі бойынша тіркеуді тоқтату туралы талаппен Тіркеушінің атына қаулы шығаруға ерекше құзыреті болады.

3. Егер қандай да бір тұлға осы Конвенцияға сәйкес заңды құзыры бар соттың өкімін орындамаса немесе іс ұлттық кепілдікке қатысты болса, осы тұлға тіркеуді өзгертуі немесе тоқтатуы талап етіліп отырған құзыретті заңды құзырлы соттың өкімін 1-тармақта көрсетілген сот мекемелері Тіркеушінің атына осы өкімнің орындалуын қамтамасыз ететін осындай қадамдар жасауға нұсқама бере алады.

4. Өткен тармақтарда өзгеше көзделген жағдайларды қоспағанда, ешқандай сот Тіркеушінің атына жіберілген және оған қандай да бір міндеттеме жүктеу мақсаты бар өкім бере алмайды немесе шешімдер немесе қаулылар қабылдай алмайды.

45-бап. Дәрменсіздік жөніндегі рәсімдерге қатысты заңды құзыр

Осы тараудың ережелері дәрменсіздік жөніндегі рәсімдерге қолданылмайды.

XIII тарау Басқа конвенциялармен байланыс 46-бап. Біріккен Ұлттар Ұйымының Халықаралық саудадағы дебиторлық берешекті беру туралы конвенциямен байланыс

Осы Конвенцияның қосылу үшін 2001 жылғы 12 желтоқсанда ашылған Біріккен Ұлттар Ұйымының Халықаралық саудадағы дебиторлық берешекті беру туралы конвенция алдында құқықтар объектісіне байланысты ретінде авиациялық объектілерге, теміржол жылжымалы құрамына және ғарыш құралдарына арналған халықаралық кепілдіктерге қатысы бар дебиторлық берешекті беруге қатысты бөлігінде басым күші бар.

47-бап. Халықаралық қаржы лизингі туралы УНИДРУА конвенциясы

Осы Конвенция мен 1988 жылғы 28 мамырда Оттава қаласында қол қойылған *Халықаралық қаржы лизингі туралы УНИДРУА конвенциясы* арасындағы байланыс осы Хаттамада белгіленуі мүмкін.

XIV тарау Қорытынды ережелер 48-бап. Қол қою, ратификациялау, қабылдау, бекіту немесе қосылу

1. Осы Конвенция 2011 жылғы 29 қазан-6 қараша аралығында Кейптаунда өткен жылжымалы жабдықтар мен авиациялық хаттама туралы конвенция қабылдауға арналған дипломатиялық конференцияға қатысқан мемлекеттердің қол қоюы үшін 2001 жылғы 16 қарашада Кейптаунда ашық. 2001 жылғы 16 қарашадан кейін Конвенция 49-бапқа сәйкес ол күшіне енгенге дейін Римде Жеке құқықты біріздендірудің халықаралық институтының штаб-пәтерінде (УНИДРУА) барлық мемлекеттердің қол қоюы үшін ашық.

2. Осы Конвенция ратификациялануы, қабылдануы немесе оған қол қойған мемлекеттер бекітуі тиіс.

3. Осы Конвенцияға қол қоймаған кез келген мемлекет оған кез келген уақытта қосыла алады.

4. Ратификациялау, қабылдау, бекіту немесе қосылу бұл туралы депозитарийге ресми құжатты сақтауға тапсыру жолымен жүргізіледі.

49-бап. Экономикалық интеграцияның өңірлік ұйымдары

1. Егеменді мемлекеттер құрған және осы Конвенцияда реттелетін кейбір мәселелерге қатысты құзыреті бар экономикалық интеграцияның кез келген өңірлік ұйымы осы Конвенцияға қол қоя алады, қабылдай алады, бекіте алады немесе оған қосыла алады. Бұл жағдайда экономикалық интеграцияның өңірлік ұйымы осы ұйымның осы Конвенцияда реттелетін мәселелерге қатысты қандай құзыреті болса, сондай шамада Уағдаласушы Мемлекеттің құқықтарына немесе міндеттемелеріне ие болады. Уағдаласушы Мемлекеттердің саны релевантты болып табылған жағдайларда осы Конвенцияда экономикалық интеграцияның өңірлік ұйымы Уағдаласушы Мемлекеттер болып табылатын мүше мемлекеттерге оны толықтыру үшін Уағдаласушы Мемлекет ретінде есепке алынбайды.

2. Экономикалық интеграцияның өңірлік ұйымы қол қою, қабылдау, бекіту немесе қосылу кезінде депозитарийге осы Конвенцияда реттелетін және оған мүше мемлекеттер осы ұйымның құзыретін берген мәселелерді көрсете отырып мәлімдеме жасайды. Экономикалық интеграцияның өңірлік ұйымы осы тармаққа сәйкес жасалған мәлімдемеде көрсетілген құзыреттің аражігін ажыратудың өзгерістері туралы, оның ішінде құзыреттерді жаңадан беру туралы дереу хабарлайды.

3. «Уағдаласушы Мемлекетке» немесе «Уағдаласатын Мемлекетке» немесе «қатысушы Мемлекетке» немесе «қатысушы Мемлекеттерге» кез келген сілтеме түпмәтін мұндайды талап етсе, осы Конвенцияда экономикалық интеграцияның өңірлік ұйымына тең дәрежеде қатысты болады.

50-бап. Күшіне енуі

1. Осы Конвенция ратификациялау, қабылдау, бекіту немесе қосылу туралы үшінші құжат сақтауға тапсырылған күннен кейін үш ай өткен соң келетін айдың бірінші күні, бірақ объектілердің Хаттама:

а) осы Хаттама күшіне енген сәттен бастап;
b) осы Хаттамада көзделген шарттарға сәйкес;
с) осы Конвенцияға және осы Хаттамаға мүше Мемлекеттер арасында қолданылатын сол бір санатына қатысты ғана күшіне енеді.

2. Басқа мемлекеттер үшін осы Конвенция ратификациялау, қабылдау, бекіту немесе қосылу туралы өзінің құжаты сақтауға тапсырылған күннен кейін үш ай өткен соң келетін айдың бірінші күні, объектілердің Хаттама қолданылатын сол бір санатына қатысты ғана және осындай Хаттамаға қатысты өткен тармақтың а), b) және с) тармақшаларының талаптары сақталған жағдайда күшіне енеді.

51. Ішкі мәмілелер

1. Уағдаласушы Мемлекет Хаттаманы ратификациялау, қабылдау, бекіту немесе оған қосылу кезінде осы Конвенция осы мемлекет үшін ішкі болып табылатын мәмілелерге, объектілердің барлық типіне немесе олардың кейбіріне қатысты қолданылмайды деп мәлімдей алады.

2. Өткен тармақтың мазмұнына қарамастан, ішкі мәмілелерге V тараудың 8-бабы 4-тармағының, 9-бабы 1-тармағының, 16-бабының ережелері, сондай-ақ осы Конвенцияның тіркелген кепілдіктеріне жататын басқа кез келген ережелері қолданылады.

3. Егер ұлттық кепілдік туралы хабарлама Халықаралық тіркелімде тіркелген жағдайда, 29-бапқа сәйкес мұндай кепілдік иеленушісінің кезегіне мұндай кепілдік қолданылатын құқық тұрғысынан цессия немесе суброгация жолымен басқа тұлғаға берілген деген факт әсер етпейді.

52-бап. Болашақта қабылдануы мүмкін хаттамалар

1. Егер депозитарий орынды деп есептесе, осы Конвенцияның қолданысын 2-баптың 3-тармағында аталған санаттардан басқа бір немесе бірнеше хаттама арқылы құны жоғары, әрбір құрамдас элементі бірімәнді сәйкестендірілетін болып табылатын жылжымалы құрамның кез келген санатының объектілеріне, сондай-ақ осындай объектілермен байланысты құқыққа таратудың орындылығын бағалау үшін тиісті үкіметтік емес ұйымдармен ынтымақтасып, жұмыс топтарын құра алады.

2. Депозитарий объектінің қандай да бір санатына қатысты және осындай жұмыс тобы дайындаған хаттаманың кез келген алдын ала жобасының мәтінін депозитарийдің мүше мемлекеттеріне, депозитарийдің мүше мемлекеттері болып табылмайтын Біріккен Ұлттар Ұйымына мүше мемлекеттерге және тиісті халықаралық ұйымдарға

жібереді және мұндай мемлекеттер мен ұйымдарды хаттаманың мұндай алдын ала жобасы негізінде хаттаманың жобасын пысықтау жөніндегі үкіметаралық келіссөздерге қ а т ы с у ғ а ш а қ ы р а д ы .

3. Бұдан басқа, егер депозитарий орынды деп санаса, депозитарий осындай жұмыс тобы дайындаған хаттаманың кез келген алдын ала жобасының мәтінін тиісті үкіметтік емес ұйымдарға жібереді. Мұндай үкіметтік емес ұйымдарға хаттаманың алдын ала жобасының мәтіні бойынша депозитарийге дереу ескертулер беруді және хаттама жобасын дайындауда байқаушы ретінде қатысуды ұсынады.

4. Құзыретті органдар мұндай хаттама жобасы қабылдауға дайын деп санаса, депозитарий оны қабылдау үшін дипломатиялық конференция шақырады.

5. Мұндай хаттама қабылданғаннан кейін 6-тармақты ескере отырып, осы Конвенция ол қамтитын объект санаттарына қолданылады.

6. Осы Конвенцияның 45-бабы егер осы хаттамада нақты көзделіп отырған жағдайда ғана мұндай хаттамаға қолданылады.

53-бап. Аумақтық бірліктер

1. Егер мемлекеттің осы Конвенцияда реттелетін мәселелерге қатысты түрлі құқықтық жүйелер қолданылатын аумақтық бірліктері болса, ол ратификациялау, қабылдау, бекіту немесе оған қосылу кезінде осы Конвенцияның қолданысы өзінің барлық аумақтық бірліктеріне немесе олардың біріне немесе бірнешеуіне таралады деп мәлімдей алады және кез келген уақытта басқа мәлімдемесе ұсынып, бұл мәлімдемені ө з г е р т е а л а д ы .

2. Кез келген мұндай мәлімдемеде осы Конвенция қолданылатын аумақтық бірліктер а н ы қ к ө р с е т і л е д і .

3. Егер Уағдаласушы Мемлекет 1-тармаққа сәйкес мәлімдеме жасамаса, осы Конвенция мұндай мемлекеттің барлық аумақтық бірліктеріне қолданылады.

4. Уағдаласушы Мемлекет осы Конвенцияның қолданысын өзінің бір немесе бірнеше аумақтық бірлігіне таратқан жағдайда осы Конвенция бойынша жол берілетін мәлімдемелер осындай аумақтық бірліктің әрбіріне жасалуы мүмкін және осындай аумақтық бірлікке қатысты жасалған мәлімдемелер басқа аумақтық бірлікке қатысты жасалған мәлімдемелерден өзгешелігі болуы мүмкін.

5. Егер 1-тармаққа сәйкес мәлімдеме тұрғысынан осы Конвенцияның қолданысы қандай да бір Уағдаласушы Мемлекеттің бір немесе бірнеше аумақтық бірлігіне т а р а т ы л с а :

а) борышкер егер ол осы Конвенция қолданылатын аумақтық бірліктің қолданыстағы заңнамасына сәйкес жасалса немесе құрылса немесе егер оның тіркелген штаб-пәтері, әкімшілік орталығы, шаруашылық қызмет жүргізу орны немесе осы Конвенция қолданылатын аумақта қалыпты тұратын орны болған жағдайда

Уағдаласушы Мемлекеттердің қандай да бірінде деп есептеледі;

б) қандай да бір Уағдаласушы Мемлекетте объектінің орналасқан жеріне кез келген сілтеме, осы Конвенция қолданылатын аумақтық бірліктегі объектінің орналасқан ж е р і н к ө р с е т е д і ;

с) әкімшілік органдарға кез келген сілтеме осы Уағдаласушы Мемлекетте осы Конвенция қолданылатын аумақтық бірлікте заңды құзыры бар әкімшілік органдарға сілтеме ретінде қаралады.

54-бап. Соттарды анықтау

Уағдаласушы Мемлекет Хаттаманы ратификациялау, қабылдау, бекіту немесе оған қосылу кезінде 1-баптың және осы Конвенцияның XII тарауының мақсаттары үшін тиісті «сотқа» немесе «соттарға» қатысты мәлімдеме жасауы мүмкін.

55-бап. Құқықтарды қорғау тәсілдеріне қатысты мәлімдеме

1. Уағдаласушы Мемлекет Хаттаманы ратификациялау, қабылдау, бекіту немесе оған қосылу кезінде міндеттемелермен ауыртпалық салынған объект өзінің аумағында орналасқан немесе осы аумақтан бақыланып тұрған кезде кепіл ұстаушы осы аумақтағы бұл объектіні лизингке бермеуге тиіс деп мәлімдеме жасай алады.

2. Уағдаласушы Мемлекет Хаттаманы ратификациялау, қабылдау, бекіту немесе оған қосылу кезінде осы Конвенция ережелерінің қандай да біріне сәйкес кредитордағы және онда сотқа жүгіну керек болатын құқықтарды қорғаудың тәсілі ретінде анық анықталмаған құқықтарды қорғаудың кез келген тәсілі соттың шешімімен ғана қолданылуы мүмкін бе деген мәлімдеме жасайды.

56-бап. Құқықтарды қорғаудың аралық тәсілдеріне қатысты мәлімдеме

Уағдаласушы Мемлекет Хаттаманы ратификациялау, қабылдау, бекіту немесе оған қосылу кезінде ол 13-баптың, 43-баптың немесе осы екі баптың да ережелерін толық немесе ішінара қолданбайтын болады деп мәлімдеме жасай алады. Мұндай мәлімдемеде егер ол ішінара қолданылатын болған жағдайда, тиісті бап қандай жағдайда қолданылатыны немесе керісінше болған жағдайда уақытша сот қорғауының басқа қандай нысандары қолданылатыны көрсетіледі.

57-бап. Ескертпелер мен мәлімдемелер

1. Осы Конвенцияға ешқандай ескертпелерге жол берілмейді, бірақ 39, 40, 50, 52, 53 , 54, 55, 57, 58 және 60-баптардың мақсаттарына сәйкес осы баптармен жол берілетін мәлімдемелер ж а с а л у ы м ү м к і н .

2. Осы Конвенцияға сәйкес жасалған кез келген мәлімдеме немесе кейінгі мәлімдемелер туралы немесе мәлімдемені немесе ескертпені кері қайтарып алу туралы депозитарийге жазбаша түрде хабарланады.

58-бап. Кейінгі мәлімдемелер

1. Кез келген қатысушы Мемлекет 60-бапқа сәйкес жол берілетін мәлімдемеден басқа, осы Конвенцияның ол үшін күшіне енгеннен кейін кез келген уақытта бұл туралы депозитарийді хабарлау жолымен кейінгі мәлімдемелер жасай алады.

2. Кез келген мұндай кейінгі мәлімдеме депозитарий хабарлама алған күннен кейін алты ай өткен соң келетін айдың бірінші күні күшіне енеді. Егер хабарламада осы мәлімдеменің күшіне енуінің ұзақ кезеңі айтылса, ол депозитарий хабарлама алғаннан кейін осындай ұзақ кезең өткеннен кейін күшіне енеді.

3. Өткен тармақтардың ережелеріне қарамастан, егер осындай кез келген кейінгі мәлімдеме күшіне енген күнге дейін туындаған барлық құқықтар мен кепілдіктерге қатысты мұндай кейінгі мәлімдемелер жасалмауы үшін осы Конвенцияның қолданысы жалғасады.

59-бап. Мәлімдемелерді кері қайтарып алу

1. 60-бапқа сәйкес жол берілетін мәлімдемелерден басқа осы Конвенцияға мәлімдеме жасаған кез келген қатысушы Мемлекет депозитарийге ресми хабарлама жіберіп, кез келген уақытта оны кері қайтарып ала алады. Мұндай кері қайтарып алу депозитарий хабарлама алған күннен кейін алты ай өткен соң келетін айдың бірінші күні күшіне енеді.

2. Өткен тармақтың ережелеріне қарамастан, егер мәлімдемені мұндай кері қайтарып алу осындай кез келген кері қайтарып алу күшіне енген күнге дейін туындаған барлық құқықтар мен кепілдіктерге қатысты жүргізілмесе, осы Конвенцияның қолданысы жалғасады.

60-бап. Күшін жою

1. Кез келген қатысушы Мемлекет депозитарийді жазбаша түрде хабарлау арқылы осы Конвенцияның күшін жоя алады.

2. Кез келген мұндай күшін жою депозитарий хабарлама алған күннен кейін он екі ай өткен соң келетін айдың бірінші күні күшіне енеді.

3. Өткен тармақтардың ережелеріне қарамастан, егер күшін жою осындай кез келген күшін жою күшіне енген күнге дейін туындаған барлық құқықтар мен кепілдіктерге қатысты жүргізілмесе, осы Конвенцияның қолданысы жалғасады.

61-бап. Өтпелі ережелер

1. Егер Уағдаласушы Мемлекет кез келген уақытта өзгеше мәлімдемесе, осы Конвенция күшіне енгенге дейін қолданылатын құқыққа сәйкес олар үшін белгіленген басымдық сақталатын бұрын қолданылған құқықтарға немесе кепілдіктерге қатысты қолданылмайды.

2. 1-баптың v) тармағының мақсаттары және осы Конвенцияға сәйкес басымдықты анықтау үшін:

а) «осы Конвенцияның күшіне ену күні» борышкердің осы Конвенция күшіне енген күнге немесе кешірек басталатынына қарамастан, борышкер орналасқан мемлекеттің Уағдаласушы Мемлекеттердің құрамына кіру күніне қатысын білдіреді;

б) борышкер өзінің әкімшілік орталығы бар мемлекетте немесе онда өзінің шаруашылық қызметін жүргізіп отырған әкімшілік орталығы жоқ болса немесе егер борышкер өзінің шаруашылық қызметін жүргізетін негізгі орны болып табылатын өзінің шаруашылық қызметін жүргізетін бірнеше орны болса немесе оның қалыпты өмір сүру орны болып табылатын шаруашылық қызметін жүргізетін орны болмаса, әкімшілік орталығы бар мемлекетте болады.

3. Уағдаласушы Мемлекет 1-тармаққа сәйкес өзінің мәлімдемесінде басымдықты анықтау үшін, оның ішінде борышкер өткен тармақтың б) тармақшасында аталып өтетін мемлекетте болған уақытта жасалған шарт бойынша туындаған, бұрын қолданылған құқықтарға немесе кепілдіктерге кез келген қолданыстағы басымдықты қорғау үшін осы Конвенция және Хаттама қолданыла бастайтын осы мәлімдеме күшіне енгеннен кейін кемінде үш жылдан кейін басталатын күнді, бірақ бұл өзінің мәлімдемесінде белгіленгендей шамада белгілей алады.

62-бап. Ревизиялық конференциялар, түзетулер және оларға байланысты мәселелер

1. Депозитарий жыл сайын немесе мән-жай талап еткен кезде қатысушы Мемлекеттер үшін осы Конвенцияда құрылған халықаралық режимнің практикалық жұмыс істеуінің тәсіліне қатысты баяндамалар дайындайды. Мұндай баяндамаларды дайындау кезінде Депозитарий Бақылаушы органның халықаралық тіркеу жүйесінің жұмыс істеуіне қатысты баяндамаларын ескереді.

2. Қатысушы Мемлекеттердің кемінде жиырма бес пайызының өтініші бойынша депозитарий Бақылаушы органмен консультация үшін уақыт өте келе:

а) осы Конвенцияның практикалық орындалуы және өзінің ережелерімен қамтылған авиациялық объектілерді қамтамасыз етуге және лизингке қамтамасыз етілген активтермен жәрдемдесу ісінде оның тиімділігі;

б) осы Конвенцияның ережелерін және қағидаларды сотта түсіндіру және қолдану;

с) халықаралық тіркеу жүйесінің жұмыс істеуі, Тіркеушінің жұмысы және Бақылаушы органның баяндамасын ескере отырып, оны Бақылаушы орган тарапынан қ а д а ғ а л а у ;

д) осы Конвенцияның немесе халықаралық тіркеу жүйесінің қандай да бір өзгерістерінің орындылығы мәселелерін қарау үшін қатысушы Мемлекеттердің ревизиялық конференцияларын шақырады.

3. 4-тармақтың ережелері ескеріле отырып, осы Конвенцияға кез келген түзету конференцияға қатысатын, өткен тармақта аталып өткен қатысушы Мемлекеттердің көпшілігімен, кемінде үштен екісімен бекітіледі және Конвенцияның күшіне енуіне қатысты 49-баптың ережелеріне сәйкес үш мемлекет ратификациялаған, қабылдаған немесе бекіткен жағдайда мұндай түзетуді ратификациялаған, қабылдаған немесе бекіткен мемлекетке қатысты күшіне енеді.

4. Егер осы Конвенция болжанып отырған түзету жабдықтардың бірнеше санаттарына қолданылатын болады деп ұйғарылып отырған жағдайда, мұндай түзету 2-тармақта аталып өткен конференцияға қатысатын әрбір хаттамаға қатысушы мемлекеттердің көпшілігімен, кемінде үштен екісімен бекітіледі.

63-бап. Депозитарий және оның функциялары

1. Ратификациялау, қабылдау, бекіту немесе қосылу туралы құжаттар осымен депозитарий бекітетін Жеке құқықты біріздендірудің халықаралық институтына (УНИДРУА) сақтауға тапсырылады.

2. Д е п о з и т а р и й :

а) барлық Уағдаласушы Мемлекеттерді:

i) тиісті күнін көрсете отырып, әрбір қол қойылған немесе әрбір ратификациялау, қабылдау, бекіту немесе қосылу туралы құжаттың сақтауға жаңадан тапсырылғаны т у р а л ы ;

ii) осы Конвенцияның күшіне ену күні туралы;

iii) тиісті күнін көрсете отырып, осы Конвенцияға сәйкес жасалған әрбір мәлімдеме т у р а л ы ;

iv) тиісті күнін көрсете отырып, кез келген мәлімдемені кері қайтарып алу немесе ө з г е р т у т у р а л ы ;

v) тиісті күнін және күшін жоюдың күшіне ену күнін көрсете отырып, осы Конвенцияның күші жойылғаны туралы хабарлама туралы хабардар етеді;

б) осы Конвенцияның куәландырылған түпнұсқа көшірмелерін барлық қатысушы М е м л е к е т т е р г е ж і б е р е д і ;

с) Бақылаушы органға және Тіркеушіге сақтауға тапсыру күнін көрсете отырып, ратификациялау, қабылдау, бекіту немесе қосылу туралы әрбір құжаттың, әрбір мәлімдеменің немесе мәлімдемені кері қайтарып алудың немесе мәлімдеме өзгерісінің

және хабарлама күнін көрсете отырып, күшін жою туралы әрбір хабарламаның көшірмесін қамтыған ақпарат жалпыға қолжетімді болуы үшін береді;
d) депозитарий үшін қалыпты болып табылатын басқа да функцияларды орындайды

ОСЫНЫ КУӘЛАНДЫРУ ҮШІН төменде қол қойған, тиісінше уәкілеттік берілген уәкілетті өкілдер осы Конвенцияға қол қойды.

Кейптаунда орыс, ағылшын, араб, испан, қытай, және француз тілдерінде жалғыз түпнұсқа данада екі мың бірінші жылғы қарашаның он алтыншы күні жасалды, әрі барлық мәтіндер тең түпнұсқалы болып табылады, мұндай тең түпнұсқалыққа оларды бір-бірімен сәйкес келтіру тұрғысынан осында көрсетілген күннен бастап тоқсан күннен кейін Конференция Төрағасының өкілеттіктері шеңберінде Конференция хатшылығымен берге тексерілгеннен кейін ие болды.

Жылжымалы жабдыққа қатысты халықаралық кепілдіктер туралы конвенцияның мемлекеттік тілдегі мәтіні орыс тіліндегі мәтінмен тең түпнұсқалы.

Қ а з а қ с т а н Р е с п у б л и к а с ы
Көлік және коммуникация министрлігінің
Құжаттамалық қамтамасыз ету және
мемлекеттік тілді дамыту
департаментінің директоры Е.Наурызбаева

ЖЫЛЖЫМАЛЫ ЖАБДЫҚҚА ҚАТЫСТЫ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ КЕПІЛДІКТЕР ТУРАЛЫ КОНВЕНЦИЯҒА АВИАЦИЯЛЫҚ ЖАБДЫҚ ЖӨНІНДЕГІ ХАТТАМА

О С Ы Х А Т Т А М А Ғ А М Ү Ш Е М Е М Л Е К Е Т Т Е Р ,

Жылжымалы жабдыққа қатысты халықаралық кепілдіктер туралы конвенцияның (бұдан әрі «Конвенция» деп аталатын) авиациялық жабдыққа қатысты бөлікте және Конвенцияға кіріспеде жазылған мақсаттарды ескеріп орындалуын қамтамасыз ету қ а ж е т д е п Е С Е П Т Е Й О Т Ы Р Ы П ,

Конвенцияны авиациялық қаржыландырудың ерекше талаптарына бейімдеу және Конвенцияға авиациялық жабдықты сатып алу-сату шарттарын енгізу есебінен оның қолданылу аясын кеңейту қажеттігін **ЕСКЕРЕ ОТЫРЫП,**

1944 жылғы 7 желтоқсанда Чикагода қол қойылған *Халықаралық азаматтық авиация туралы конвенцияның* қағидаттары мен мақсаттарын **ЕСКЕРЕ ОТЫРЫП,** авиациялық жабдыққа қатысты төмендегі ережелермен **КЕЛІСТІ:**

I тарау Қолдану аясы және жалпы ережелер I бап. Анықтамалар

1. Мән-жайлар өзгеше талап ететін жағдайларды қоспағанда, осы Хаттамада пайдаланылатын терминдер Конвенцияда айқындалғандағыдай мағынада қолданылады

2. Осы Хаттамада мынадай терминдер төменде көрсетілген мағынада пайдаланылады:

а) «әуе кемелері» Чикаго конвенциясының мақсаттары үшін айқындалғандай әуе кемелерін білдіреді және авиациялық қозғалтқыштар орнатылған планерлерді не тікұшақтарды білдіреді;

б) «авиациялық қозғалтқыштар» әуе кемелерінің реактивті қарқынмен қозғалысқа келтірілетін немесе турбиналық немесе поршеньдік технология пайдаланылатын қозғалтқыштарын білдіреді (әскери, кеден немесе полиция қызметтері пайдаланатындардан басқа), олар:

i) реактивті авиациялық қозғалтқыштар тартысы кемінде 1750 фунт немесе басқа бірліктердегі барабар шамада болады;

ii) барлық модульдері және басқа да орнатылған, монтаждalған немесе қоса берілген керек-жарақтары, бөлшектері мен жабдықтары бар, сондай-ақ соларға қатысты барлық деректері, нұсқаулықтары мен жазбалары бар жиынтықта турбиналық немесе поршеньдік авиациялық қозғалтқыштардың біліктегі ең төменгі ұшу қуаты кемінде 550 ат күші немесе басқа бірліктердегі барабар шамада болады;

с) «авиациялық объектілер» әуе кемелерінің планерлерін, авиациялық қозғалтқыштарды және тікұшақтарды білдіреді;

д) «әуе кемелерінің тіркелімі» Чикаго конвенциясының мақсаттары үшін жалпы тану және тіркеу белгілерін тіркейтін мемлекет немесе өкілетті орган жүргізетін тіркелімді білдіреді;

е) «әуе кемелерінің планерлері» тиісті авиациялық қозғалтқыштар орнатылғаннан кейін құзырлы авиациялық өкілетті органдар оларға:

i) экипажды қоса алғанда кемінде сегіз (8) адамды, немесе

ii) барлық орнатылған, монтаждalған немесе қоса берілген керек-жарақтары, бөлшектері мен жабдықтары бар (авиациялық қозғалтқышты қоспағанда), сондай-ақ соларға қатысты барлық деректері, нұсқаулықтары мен жазбалары бар жиынтықта салмағы 2750 килограммнан аспайтын тауарларды тасымалдауға жарамдылығын куәландыратын тип сертификаты берілетін әуе кемелерінің планерлерін білдіреді (әскери, кеден немесе полиция қызметтері пайдаланатындардан басқа);

f) «уәкілетті тарап» XIII баптың 3-тармағында айтылған тарапты білдіреді;

g) «Чикаго конвенциясы» 1944 жылғы 7 желтоқсанда Чикагода қол қойылған *Халықаралық азаматтық авиация туралы конвенцияны* оған енгізілген өзгерістерімен және оған Қосымшаларды білдіреді;

h) «жалпы тану және тіркеу белгілерін тіркейтін өкілетті орган» тіркелімді Чикаго конвенциясының 77-бабына сәйкес жүргізетін және Халықаралық азаматтық авиация ұйымының Кеңесі 1967 жылғы 14 желтоқсанда қабылдаған ұлт және халықаралық пайдалану агенттіктерінің әуе кемелерін тіркеу туралы қарарға сәйкес құрылатын

өкілетті органды білдіреді;

і) «әуе кемесін тіркеуден алып тастау» әуе кемесін тіркеу туралы жазбаны Чикаго конвенциясына сәйкес авиациялық тіркелімнен алып тастауды немесе әкетуді білдіреді;

ж) «кепілдіктерді қамтамасыз ету туралы шарт» кепілгер ретіндегі тұлғамен жасалған шартты білдіреді;

к) «кепілгер» міндеттеменің орындалуын қамтамасыз ету туралы шарттың немесе қандай да бір өзге шарттың негізінде қандай да бір міндеттемелердің кредитордың пайдасына орындалуын қамтамасыз ету мақсатында кепілдеме беретін немесе алғашқы талап ету бойынша кепілдік беретін, резервтегі аккредитивті немесе кредитті қамтамасыз ету туралы қандай да бір құжатты шығаратын тұлғаны білдіреді;

л) «тікұшақтар» ауадан ауыр болатын ұшу аппараттарын білдіреді (әскери, кеден немесе полиция қызметтері пайдаланатындардан басқа), олар негізінен ауаның күш беретін қондырғының көмегімен білікті айналатын, шамамен вертикалды етіп орнатылған бір немесе бірнеше негізгі винттермен өзара әрекеті есебінен ұшады және құзырлы өкілетті органдар оларға:

і) экипажды қоса алғанда кемінде бес (5) адамды, немесе ii) барлық орнатылған, монтаждalған немесе қоса берілген керек-жарақтары, бөлшектері мен жабдықтары бар (негізгі винттерді қоса алғанда), сондай-ақ соларға қатысты барлық деректері, нұсқаулықтары мен жазбалары бар жиынтықта салмағы 450 килограммнан асатын тауарларды тасымалдауға жарамдылығын куәландыратын тип сертификатын береді.

м) «дәрменсіздікпен байланысты оқиға»:

i) дәрменсіздік бойынша рәсімдердің басталуын немесе

ii) кредитордың борышкерге қатысты дәрменсіздік бойынша рәсімді қозғау немесе құқықтарын қорғау амалдарын пайдалану құқығы Конвенцияға сәйкес мемлекеттің тиісті әрекеттерінің нәтижесінде тоқтатыла тұрған немесе заң бойынша іске асырылуы мүмкін емес болса, борышкердің төлемдерді тоқтата тұру жөнінде мәлімдеген ниетін немесе төлемдерді нақты тоқтата тұруын білдіреді;

н) «дәрменсіздікке қатысты бастапқы юрисдикция елі» егер өзгеше дәлелденбесе, борышкердің негізгі мүдделері шоғырланған және осы мақсат үшін борышкердің заңнамада көзделген штаб-пәтерінің орналасқан жері болып есептелетін немесе, егер бар болса, борышкер тіркелген немесе құрылған Уағдаласушы Мемлекетті білдіреді;

о) «тіркеу органы» Уағдаласушы Мемлекетте әуе кемелерінің тіркелімін жүргізетін және Чикаго конвенциясына сәйкес әуе кемелерін тіркеу және тіркеуден алып тастау үшін жауап беретін ұлттық өкілетті органды немесе жалпы тану және тіркеу белгілерін тіркейтін органды білдіреді;

р) «тіркеу мемлекеті» әуе кемесіне қатысты ұлттық тіркеліміне әуе кемесі туралы тіркеу жазбасы енгізілетін мемлекетті немесе әуе кемелерінің тіркелімін жүргізетін, жалпы тану және тіркеу белгілерін тіркейтін өкілетті орган орналасқан мемлекетті білдіреді.

II бап. Конвенцияны авиациялық объектілерге қатысты қолдану

1. Конвенция авиациялық объектілерге қатысты осы Хаттаманың ережелеріне сәйкес қолданылады.

2. Конвенция және осы Хаттама «Авиациялық объектілерге қолданылатын жылжымалы жабдыққа қатысты халықаралық кепілдіктер туралы конвенция» деген атауға ие болады.

III бап. Конвенцияны сатуларға қолдану

Егер халықаралық кепілдікті құратын немесе көздейтін келісімге сілтемелер сатып алу-сату шартына сілтемелер болса және егер халықаралық кепілдікке, шартты халықаралық кепілдікке, борышкер мен кредиторға сілтемелер тиісінше сатуға, шартты түрде сатуға, сатушы мен сатып алушыға сілтемелер болса, Конвенцияның төмендегі ережелері қолданылады:

3 және 4 - баптар;
16-баптың 1-тармағының а) тармақшасы;
19-баптың 4-тармағы;
20-баптың 1-тармағы (сатып алу-сату немесе шартты түрде сату шартын тіркеуге қатысты);
25-баптың 2-тармағы (шартты түрде сатуға қатысты);
30 - бап.

Сонымен қатар, сатып алу-сату және шартты түрде сату шарттарына 1-баптың, 5-баптың, IV–VII тараулардың, 29-баптың (XIV баптың 1 және 2-тармақтарымен ауыстырылған 29-баптың 3-тармағынан басқа), X тараудың, XII тараудың (43-баптан басқа), XIII тараудың және XIV тараудың (60-баптан басқа) жалпы ережелері қолданылады.

IV бап. Қолдану аясы

1. Конвенцияның 3-бабының 1-тармағына залал келтірілмей, осы Конвенция егер мұндай тіркеу келісім жасасу кезінде қолданыста болған деп есептелген әуе кемесін тіркеу туралы келісімге сәйкес жүргізілсе, тіркеу мемлекеті болып табылатын Уағдаласушы Мемлекеттің әуе кемелері тіркелімінде тіркелген тікұшаққа немесе әуе кемесінің планеріне де қолданылады.

2. Конвенцияның 1-бабында қамтылған «ішкі мәмілені» айқындау мақсаттары үшін:
а) планер өзі тиесілі болатын, әуе кемесі тіркелген мемлекетте болады;
б) авиациялық қозғалтқыш өзі орнатылған әуе кемесі тіркелген мемлекетте немесе егер ол әуе кемесінде орнатылмаған болса, өзі нақты тұрған мемлекетте болады;

с) тікұшақ тиісті кепілдік соның негізінде туындайтын немесе сол бойынша көзделетін келісімді жасасу кезінде өзі тіркелген мемлекетте болады.

3. Бір-бірімен қарым-қатынастарда тараптар жазбаша түрде ресімделген келісімді жасасу жолымен IX баптың 2-4-тармақтарының ережелерін қоспағанда, осы Хаттаманың кез келген ережелерінен бас тарта алады немесе олардан шегіне алады. Жазбаша түрде келісім жасаса отырып, тараптар XI баптың қолданылуын жоюы мүмкін.

V бап. Сатып алу-сату шарттарының формальды белгілері, салдарлары мен оларды тіркеу

1. Осы Хаттаманың мақсаттары үшін:

- а) жазбаша түрде жасалған;
- б) сатушының билік ету құқығы бар авиациялық объектіге қатысты;
- с) осы Хаттамаға сәйкес авиациялық объектіні сәйкестендіруге мүмкіндік беретін шарт сатып алу-сату шарты болып табылады.

2. Сатып алу-сату шарты бойынша сатушының авиациялық объектіге қатысты кепілдігі осы шарттың талаптарына сәйкес сатып алушыға өтеді.

3. Сатып алу-сату шартын тіркеу мерзімсіз болып табылады. Шартты түрде сатуды тіркеу оның күшін жойғанға дейін немесе егер мұндай жайт көрсетілген болса, тіркеу кезінде атап көрсетілген уақыт кезеңі аяқталғанға дейін күшінде болады.

VI бап. Өкілдердің өкілеттіктері

Кез келген тұлға авиациялық объектіге қатысты келісімді жасаса алады немесе оны сатуды жүзеге асыра алады және оған қатысты халықаралық кепілдікті тіркей алады немесе мұндай объектіні агент, сенім білдірілген тұлға ретінде немесе кез келген өзге де өкілдік сипатта сатуды жүзеге асыра алады. Мұндай жағдайда бұл тұлға өзінде Конвенцияға сай құқықтар мен кепілдіктердің болуы туралы мәлімдей алады.

VII бап. Авиациялық объектілер сипаттамасы

Жасап шығарушының сериялық нөмірін, жасап шығарушының атауын және модельдің белгіленуін қамтитын авиациялық объекті сипаттамасы Конвенцияның 7-бабы с) тармағының және осы Хаттаманың V бабының 1-тармағы с) тармақшасының мақсаттары үшін объектіні сәйкестендіруге қажетті және жеткілікті болып табылады.

VIII бап. Қолданылатын құқықты таңдау

1. Осы бап Уағдаласушы Мемлекет XXXбаптың 1-тармағына сәйкес мәлімдеме жасаған жағдайда ғана қолданылады.

2. Тараптар келісімде немесе сатып алу-сату шартында немесе кепілдіктерді қамтамасыз ету туралы солармен байланысты шартта немесе міндеттемелер бағыныстылығының тәртібі туралы келісімде соларға сәйкес олардың шарттық құқықтары мен міндеттері толық немесе ішінара реттелуге тиіс құқыққа қатысты у а ғ д а л а с а а л а д ы .

3. Егер өзгеше келісілмесе, алдыңғы тармақта тараптар таңдап алған құқық туралы атап көрсету аталған мемлекеттің ішкі мемлекеттік құқық нормаларына немесе егер бұл мемлекет бірнеше аумақтық бірліктен тұрса, көрсетілген аумақтық бірліктің ішкі құқығына сілтеме жасауды білдіреді.

II тарау Міндеттемелерді орындамау кезінде құқықтарды қорғау тәсілдері, басымдықтар мен цессиялар IX бап. Міндеттемелерді орындамау кезінде құқықтарды қорғау тәсілдері туралы ережелерді өзгерту

1. Конвенцияның III тарауында көрсетілген құқықтарды қорғау тәсілдеріне қосымша ретінде кредитор мұнымен борышкер қай уақытта болсын келіскен көлемде және осы тарауда көрсетілген мән-жайлар туындаған кезде:

- a) әуе кемесін тіркеуден алып тастауды талап ете алады;
- b) авиациялық объектіні ол тұрған аумақтан әкетуді және физикалық тасымалдауды т а л а п е т е а л а д ы .

2. Кредитор алдыңғы тармақта көрсетілген құқықтарды қорғау тәсілдерін осы кредитордың тіркелген кепілдігінің алдында кезектілік тәртібімен есепте тұрған қандай да бір тіркелген кепілдікті иеленушінің алдын ала жазбаша келісімінсіз пайдаланбайды.

3. Конвенцияның 8-бабының 3-тармағы авиациялық объектілерге қолданылмайды. Конвенцияда авиациялық объектіге қатысты көзделген кез келген құқықтарды қорғау тәсілі коммерциялық тұрғыдан ақылға қонымды түрде пайдаланылады. Егер құқықтарды қорғау тәсілі мұндай ереже айқын түрде қисынсыз болып табылатын жағдайларды қоспағанда, келісімнің қандай да бір ережесіне сәйкес қолданылса, ол коммерциялық тұрғыдан ақылға қонымды түрде пайдаланылуда деп есептеледі.

4. Мүдделері тұлғаларға болжанып отырған сату немесе лизингке беру туралы жазбаша хабарламаны он немесе одан да көп жұмыс күні бұрын ұсынған кепіл ұстаушы Конвенцияның 8-бабының 4-тармағында қамтылған «ақылға қонымды мерзімде алдын ала хабарламаны ұсыну» туралы талапты қанағаттандырушы болып есептеледі. Жоғарыда айтылған ереже кепіл ұстаушы мен кепіл берушінің немесе кепілгердің арасындағы алдын ала хабарламаның одан да ұзақ мерзімі туралы уағдаластыққа келуіне кедергі болмайды.

5. Уағдаласушы Мемлекеттегі тіркеу органы ұшу қауіпсіздігі саласында қолданылатын заңдар мен қағидаларды ескере отырып, егер:

а) мұндай өтінішті уәкілетті тарап тіркеуден алып тастауға және әкетуге арналып тіркелген кері қайтарылмайтын өкілеттікке сәйкес тиісті түрде ұсынған болса;

б) уәкілетті тарап тіркеу органына, егер мұны осы орган талап етсе, осы өкілеттік соның пайдасына берілген кредитордың тіркелген кепілдігінің алдында кезектілік тәртібімен есепте тұрған барлық тіркелген кепілдіктердің қанағаттандырылғанын немесе мұндай кепілдіктердің иеленушілері тіркеуден алып тастауға және әкетуге келіскенін растаса, объектіні тіркеуден алып тастау және әкету туралы өтінішті қанағаттандырады.

6. Әуе кемесін 1-тармаққа сәйкес, сот қаулысының негізінен өзгеше болатындай тіркеуден алып тастауды және әкетуді талап етпек болған кепіл ұстаушы ақылға қонымды мерзімдерде болжанып отырған тіркеуден алып тастау және әкету туралы алдына ала хабарламаны:

а) Конвенцияның 1-бабы m) тармағының i) және ii) тармақшаларында көрсетілген мүдделі тұлғаларға;

б) Конвенцияның 1-бабы m) тармағының iii) тармақшасында көрсетілген және кепіл ұстаушыға өз құқықтары туралы тіркеуден алып тастауға және әкетуге дейін ақылға қонымды мерзімдерде хабар берген мүдделі тұлғаларға жазбаша түрде ұсынады.

Ж бап. Құқықтарды қорғау жөніндегі уақытша шараларға қатысты ережелерді өзгерту

1. Осы бап Уағдаласушы Мемлекет XXX баптың 2-тармағына сәйкес мәлімдеме жасаған жағдайда ғана және сол мәлімдемеде көрсетілген көлемде қолданылады.

2. Конвенцияның 13-бабы 1-тармағының мақсаттары үшін қорғауға ие болу тұрғысынан «кідіртпей» деген сөз қорғауға алу туралы өтініш берілген күннен бастап жұмыс күні санының осындай өтініш берілген Уағдаласушы Мемлекетте жасалған мәлімдемеде көрсетілгендей болып өтуін білдіреді.

3. Конвенцияның 13-бабының 1-тармағы d) тармақшасынан кейін бірден мына мәтінді қосу арқылы қолданылады:

«е) егер кез келген уақытта мұндай жайт борышкермен және кредитормен нақты келісілген болса, сату және одан түсетін ақшаны пайдалану туралы», ал 43-баптың 2-тармағы «d) тармақшасының» деген сөзден кейін «және е)» деген сөздерді қосу арқылы қолданылады.

4. Борышкердің меншік құқығы немесе алдыңғы тармаққа сәйкес сату кезінде өтетін қандай да бір өзге құқығы Конвенцияның 29-бабының ережелеріне сәйкес кредитордың халықаралық кепілдігінің оған қатысты басымдығы болатын кез келген басқа кепілдікпен ауыртпалық салудан бос болып табылады.

5. Кредитор мен борышкер немесе кез келген басқа мүдделі тұлға кез келген уақытта Конвенцияның 13-бабының 2-тармағы ережелерінің қолданылмайтыны туралы

жазбаша түрде келісім жасаса алады.

6. IX баптың 1-тармағында көрсетілген құқықтарды қорғау тәсілдеріне қатысты айтатын болсақ, онда:

а) оларды Уағдаласушы Мемлекетте тіркеу органы және қажет болғанда басқа да әкімшілік органдар кредитор осындай органдарды IX баптың 1-тармағының ережелеріне сәйкес немесе шетелдік сот қорғауға алған жағдайда, осындай Уағдаласушы Мемлекеттің соты оны мойындаған жағдайда қорғауға алу туралы және кредитордың Конвенцияға сәйкес осындай құқықтарды қорғау тәсілдерін алуға құқығы бар екені туралы хабардар еткен соң бес жұмыс күнінен кешіктірмей көрсетеді;

б) құзырлы органдар ұшу қауіпсіздігі туралы қолданыстағы заңдар мен нормативтік ережелерге сәйкес осындай құқықтарды қорғау тәсілдерін пайдалануда кредиторға жедел ынтымақтастық пен жәрдемдесуді көрсетеді.

7. 2 және 6-тармақтардың ережелері ұшу қауіпсіздігі туралы қандай да бір қолданыстағы заңдар мен нормативтік ережелерді қозғамайды.

XI бап. Дәрменсіздік жағдайында құқықтарды қорғау тәсілдері

1. Осы бап дәрменсіздікке қатысты бастапқы юрисдикция елі болып табылатын Уағдаласушы Мемлекет XXX баптың 3-тармағына сәйкес мәлімдеме жасаған жағдайларда ғана қолданылады.

А Н Ұ С Қ А С Ы

2. Дәрменсіздікпен байланысты оқиға туындағаннан кейін дәрменсіздік бойынша басқарушы немесе тиісті жағдайларда борышкер 7-тармақтың ережелерін ескере отырып, авиациялық объектіні төменде тізбеленген күндердің ең ертесінен кешіктірмей, кредитордың иелігіне береді:

а) кейінге қалдыру кезеңінің аяқталуы;

б) осы бап қолданылмаған жағдайда, кредитордың авиациялық объектіні иелену құқығы басталатын күн.

3. Осы баптың мақсаттары үшін «кейінге қалдыру кезеңі» дәрменсіздікке қатысты бастапқы юрисдикция елі болып табылатын Уағдаласушы Мемлекеттің мәлімдемесінде атап көрсетілген кезеңді білдіреді.

4. Осы бапта «дәрменсіздік бойынша басқарушыға» жасалған сілтемелер аталған тұлғаға жеке тұрғыдан емес, ресми тұрғыдан қатысты болады.

5. Егер кредиторға 2-тармаққа сәйкес иелену мүмкіндігі берілмесе:

а) дәрменсіздік бойынша басқарушы немесе тиісті жағдайларда борышкер келісімге сәйкес авиациялық объектіні сақтайды, күтеді және құнының төмендеуіне жол бермейді;

б) кредитор қолда бар қолданыстағы құқыққа сай кез келген басқа да құқықтарды қорғаудың уақытша нысанын беру жөнінде жүгінуге құқылы.

6. Алдыңғы тармақтың а) тармақшасы авиациялық объектінің сақталуын, күтілуін және құнының төмендеуін қамтамасыз етуге бағытталған жағдайларда осы авиациялық объектіні пайдалану мүмкіндігін жоққа шығармайды.

7. Дәрменсіздік бойынша басқарушы немесе тиісті жағдайларда борышкер, егер ол 2-тармақта атап көрсетілген күнге дәрменсіздік бойынша рәсімдердің басталуымен туындайтын міндеттемелерді бұзудан басқа барлық міндеттеме бұзуларды жойса және болашақта барлық міндеттемелерді келісімге сәйкес орындауға келісімін берсе, авиациялық объектіні өзінде сақтап қала алады. Осындай болашақ міндеттемелерді сақтамауға қатысты кейінге қалдырудың екінші кезеңі қолданылмайды.

8. ІХ баптың 1-тармағында көрсетілген құқықтарды қорғау тәсілдеріне қатысты айтатын болсақ, онда:

а) оларды Уағдаласушы Мемлекетте тіркеу органы және тиісті жағдайларда әкімшілік органдар кредитор мұндай органдарды осы Конвенцияға сәйкес осындай құқықтарды қорғау тәсілдерін алуға құқығы бар екені жөнінде хабардар еткен күннен кейін бес жұмыс күнінен кешіктірмей көрсетеді;

б) құзырлы органдар ұшу қауіпсіздігі туралы қолданыстағы заңдар мен нормативтік ережелерге сәйкес осындай құқықтарды қорғау тәсілдерін пайдалануда кредиторға жедел ынтымақтастық пен жәрдемдесуді көрсетеді.

9. 2-тармақта көрсетілген күннен кейін Конвенцияда немесе осы Хаттамада рұқсат етілген құқықтарды қорғау тәсілдерін пайдалануда кедергілер немесе кешіктірулер жасалмайды.

10. Борышкердің келісім бойынша ешбір міндеттемелері кредитордың келісімінсіз өзгертіле алмайды.

11. Алдыңғы тармақтағы ешбір жайт, егер мұндайлар бар болса, дәрменсіздік бойынша басқарушының қолданылатын құқыққа сәйкес келісімнің қолданысын тоқтатуға арналған өкілеттіктерін қозғайтындай болып түсінілмеуге тиіс.

12. 39-баптың 1-тармағына сәйкес жасалған мәлімдемеде тізбеленген санаттардың біріне жататын шарттан тыс құқықтардан немесе кепілдіктерден басқа ешбір құқықтардың немесе кепілдіктердің дәрменсіздік бойынша рәсімдерде тіркелген кепілдіктерге қатысты басым күші болмайды.

13. Осы Хаттаманың ІХ бабымен өзгертілген Конвенция осы бапқа сәйкес кез келген құқықтарды қорғау тәсілдерін пайдалану кезінде қолданылады.

В н ұ с қ а с ы

2. Дәрменсіздікпен байланысты оқиға туындағаннан кейін дәрменсіздік бойынша басқарушы немесе тиісті жағдайларда борышкер кредитордың өтініші бойынша Уағдаласушы Мемлекеттің ХХХ баптың 3-тармағына сәйкес жасаған мәлімдемесінде көрсетілген мерзім ішінде оған:

а) дәрменсіздік бойынша рәсімдердің басталуынан туындайтын міндеттемелерді бұзудан басқа барлық міндеттеме бұзуларды оның жоюы-жоймауы және келісімге және

мәмілемен байланысты құжаттарға сәйкес барлық болашақ міндеттемелерді орындауға оның келісуі-келіспеуі немесе

б) қолданылатын құқыққа сәйкес авиациялық объектіні иелену мүмкіндігін кредиторға беруі-бермеуі жөнінде хабарлайды.

3. Алдыңғы тармақтың б) тармақшасында айтылған қолданылатын құқық сотқа кез келген қосымша шаралар қабылдауды немесе кез келген қосымша кепілдіктер ұсынуды талап етуге рұқсат бере алады.

4. Кредитор өз талаптарының дәлелін және оның халықаралық кепілдігінің тіркелгенін растауды ұсынады.

5. Егер дәрменсіздік бойынша басқарушы немесе тиісті жағдайларда борышкер 2-тармаққа сәйкес хабардар етпесе немесе егер дәрменсіздік бойынша басқарушы немесе борышкер кредиторға авиациялық объектіні иелігіне алуға мүмкіндік беретінін мәлімдеп, бірақ оны жасамаса, сот кредиторға авиациялық объектіні сот белгілейтін шарттарда иеленуге рұқсат бере алады және кез келген қосымша шаралар қабылдауды немесе кез келген қосымша кепілдіктер беруді талап ете алады.

6. Авиациялық объект сот тиісті талап қою мен халықаралық кепілдікке қатысты шешім қабылдағанға дейін сатылмайды.

XII бап. Дәрменсіздік жағдайында көмек көрсету

1. Осы бап Уағдаласушы Мемлекет XXX баптың 1-тармағына сәйкес мәлімдеме жасаған жағдайда ғана қолданылады.

2. Авиациялық объект тұрған Уағдаласушы Мемлекеттің соттары осы Уағдаласушы Мемлекеттің заңнамасына сәйкес шетелдік соттарға және шетелдік дәрменсіздік бойынша басқарушыларға XI баптың ережелерін орындауда барынша мүмкін болатын ынтымақтастықты көрсетеді.

XIII бап. Тіркеуден алып тастауға және әкетуге өкілеттік

1. Осы бап Уағдаласушы Мемлекет XXX баптың 1-тармағына сәйкес мәлімдеме жасаған жағдайда ғана қолданылады.

2. Егер борышкер тіркеуден алып тастауға және әкетуге арналған кері қайтарылмайтын өкілеттікті негізінен осы Хаттамаға қоса берілген нысанға сәйкес келетін нысанда берсе және тіркеу үшін мұндай өкілеттікті тіркеу органына ұсынса, бұл өкілеттік тиісті түрде тіркеледі.

3. Өзіне осындай өкілеттік берілген тұлға («уәкілетті тарап») немесе ол ресми түрде тағайындаған тұлға IX баптың 1-тармағында көрсетілген құқықтарды қорғау тәсілдерін пайдалануға құқылы және осы өкілеттікке және ұшу қауіпсіздігі жөніндегі кез келген қолданылатын заңнамалық немесе нормативтік ережелерге сәйкес түрде ғана осылайша әрекет ете алатын дара тұлға болып табылады. Мұндай өкілеттікті борышкер уәкілетті

тараптың жазбаша келісімінсіз кері қайтара алмайды. Тіркеу органы уәкілетті тараптың өтініші бойынша өкілеттікті тіркелімнен алып тастайды.

4. Уағдаласушы Мемлекетте тіркеу органы және басқа да әкімшілік органдар IX бапта көрсетілген құқықтарды қорғау тәсілдерін пайдалануда уәкілетті тарапқа жедел ынтымақтастық пен жәрдемдесуді көрсетеді.

XIV бап. Басымдықтар туралы ережелерді өзгерту

1. Авиациялық объектіні сатып алушы тіркелген сатып алу-сату шарты бойынша осы объектіге құқықтарды кейінірек тіркелген кепілдікпен және тіркелмеген кепілдікпен салынған ауыртпалықтан бос түрінде, егер сатып алушыға мұндай тіркелмеген кепілдіктің бар екені жөнінде белгілі болса да иеленеді.

2. Авиациялық объектіні сатып алушы осы объектіге құқықтарды бұл құқықтарды иелену кезіне тіркелген кез келген кепілдікпен салынған ауыртпалық ескеріліп иеленеді.

3. Авиациялық қозғалтқышқа меншік құқығы немесе өзге де құқық немесе кепілдік оны әуе кемесіне орнату немесе одан шешіп алу нәтижесінде қозғалмайды.

4. Конвенцияның 29-бабының 7-тармағы әуе кемесінің планерінде, авиациялық қозғалтқышта немесе тікұшақта орнатылған, объектіге жатпайтын компоненттерге қолданылады.

XV бап. Цессия туралы ережелерді өзгерту

Конвенцияның 33-бабының 1-тармағы b) тармақшасынан кейін мынадай мәтін қосылғандай болып қолданылады:

«с) келісімнің цессияны жасасқанға дейін берілгеніне-берілмегеніне не цессионарийді нақты көрсету арқылы берілгеніне-берілмегеніне қарамастан, борышкер жазбаша түрде келісім берсе».

XVI бап. Борышкерге қатысы бар ережелер

1. Конвенцияның 11-бабының мағынасында міндеттемелерді орындамау фактісі болмаған кезде борышкердің:

а) борышкер құқықтарды Конвенцияның 29-бабының 4-тармағына сәйкес кепілдік ауыртпалығынан бос түрінде иеленетін жағдайда немесе егер борышкер өзгедейге келіспеген көлемде болса да, борышкер осы Хаттаманың XIV бабының 1-тармағына сәйкес сатып алушы ретінде шыққанда, өз кредиторына және кез келген кепілдікті иеленушіге;

б) борышкердің құқықтары немесе кепілдігі Конвенцияның 29-бабының 4-тармағына сәйкес ауыртпалықты болып табылатын немесе борышкер осы Хаттаманың

XIV бабының 2-тармағына сәйкес, бірақ егер мұндай жайт орын алса, осындай иеленуші сонымен келіскен дәрежеде ғана сатып алушы ретінде шыққанда, кез келген кепілдікті иеленушіге қатысты объектіні келісімге сәйкес кедергісіз иелену мен п а й д а л а н у қ ұ қ ы ғы б о л а д ы .

2. Конвенциядағы немесе осы Хаттамадағы ешбір жайт кредитордың келісімді қолданылатын құқыққа сәйкес осы келісімнің авиациялық объектіге қатысты болу көлемінде кез келген бұзғаны үшін жауапкершілігін қозғамайды.

III тарау Авиациялық объектілерге қатысты халықаралық кепілдіктерді тіркеу жүйесіне қатысы бар ережелер XVII бап. Бақылаушы орган және Тіркеуші

1. Жылжымалы жабдық туралы конвенцияны және авиациялық хаттаманы қабылдау үшін Дипломатиялық конференция қабылдаған қарармен белгіленген халықаралық ұйым Бақылаушы орган болып табылады.

2. Егер алдыңғы тармақта айтылған халықаралық ұйым Бақылаушы орган ретінде әрекет ете алмаса және оның әрекет ету ниеті болмаса, басқа Бақылаушы органды белгілеу үшін қол қойған және Уағдаласушы Мемлекеттердің конференциясы ш а қ ы р ы л а д ы .

3. Бақылаушы орган және оның лауазымды адамдары мен қызметшілері өздеріне қатысты халықаралық ұйым нормаларымен немесе өзге де түрде қолданылатындай сот немесе әкімшілік әрекеттерден иммунитетті пайдаланады.

4. Бақылаушы орган кандидатураларын қол қойған және Уағдаласушы Мемлекеттер ұсынған және қажетті құзыреті мен тәжірибесі бар адамдардың қатарынан сарапшылар комиссиясын құра алады және оған Бақылаушыға органға өз функцияларын орындауда кө м е к к ө р с е т у д і т а п с ы р а а л а д ы .

5. Бірінші Тіркеуші Халықаралық тіркелімді осы Хаттама күшіне енген күннен бастап бес жыл бойы жүргізеді. Содан соң Бақылаушы орган Тіркеушіні тұрақты негізде бесжылдық мерзімге белгілейді немесе қайта белгілейді.

XVIII бап. Бастапқы қағидалар

Тіркеуші орган бастапқы қағидаларды олар осы Хаттама күшіне енген кезден бастап қолданыла бастайтындай етіп қабылдайды.

XIX бап. Ақпарат енгізудің белгіленген пункттері

1. Уағдаласушы Мемлекет 2-тармақтың ережелерін ескере отырып, кез келген уақытта өз аумағындағы ұйымды немесе ұйымдарды ақпаратты енгізу пункті немесе пункттері ретінде белгілей алады, олар арқылы Халықаралық тіркелімге 40-бапқа

сәйкес, екі жағдайда да басқа мемлекеттің заңнамасына сәйкес туындайтын ұлттық кепілдік туралы хабарламаны немесе құқық немесе кепілдік туралы хабарламаны тіркеумен қатар, тіркелуге қажетті ақпарат берілуге тиіс немесе берілуі мүмкін.

2. Алдыңғы тармаққа сәйкес жүргізілген белгілеу авиациялық қозғалтқыштарға қатысты тіркеу үшін талап етілетін ақпаратты енгізу үшін белгіленген пунктті немесе пункттерді пайдалануға жол беруі мүмкін, бірақ оны міндеттемеуі мүмкін.

XX бап. Тіркелімге қатысы бар ережелерді қосымша өзгерту

1. Конвенцияның 19-бабы 6-тармағының мақсаттары үшін қайталануды болдырмау үшін қажет болғанда басқа деректермен толықтырылып отыратын авиациялық объектіні жасап шығарушының атауы, оны жасап шығарушының сериялық нөмірі және модельдің белгіленуі ол үшін іздеу критерийлері болып табылады.

Мұндай қосымша ақпарат қағидаларда атап көрсетіледі.

2. Конвенцияның 25-бабы 2-тармағының мақсаттары үшін және онда сипатталған мән-жайлардың болуы кезінде тіркелген шартты халықаралық кепілдіктің немесе тіркелген халықаралық кепілдіктің шартты цессиясының иеленушісі не шартты түрде сату соның пайдасына тіркелген тұлға өз өкілеттіктерінің шегінде осы тармақта көрсетілген талапты алғаннан кейін бес жұмыс күнінен кешіктірмей, тіркеудің жойылуын қамтамасыз ету жөніндегі шараларды қабылдайды.

3. Конвенцияның 17-бабы 2-тармағының h) тармақшасында айтылған алымдар Халықаралық тіркелімді құрумен, жүргізумен және реттеумен байланысты ақылға қонымды шығындардың, сондай-ақ Бақылаушы органның Конвенцияның 17-бабының 2-тармағында көзделген функцияларды атқарумен, өкілеттіктерді жүзеге асырумен және міндеттерді орындаумен байланысты ақылға қонымды шығындарының орны толтырылатындай етіп белгіленеді.

4. Халықаралық тіркелімнің орталықтандырылған функцияларын Тіркеуші тәулік бойы жүзеге асырады және атқарады. Ақпарат енгізудің әртүрлі пункттері өз функцияларын жұмыс уақытында өздерінің тиісті аумақтарында жүзеге асырады.

5. Конвенцияның 28-бабының 4-тармағында айтылған сақтандыру немесе қаржылық кепілдіктер сомасы әрбір оқиғаға қатысты авиациялық объектінің тым болмағанда Тіркеуші орган белгілеген ең жоғары құнына тең болады.

6. Конвенциядағы ешбір жайт Тіркеуші Конвенцияның 28-бабына сәйкес олар үшін жауапты болмайтын оқиғаларды жабу үшін Тіркеушіге сақтандыруды немесе қаржылық кепілдіктерді алуға кедергі келтірмейді.

IV тарау Юрисдикция XXI бап. Юрисдикция туралы ережелерді өзгерту

Конвенцияның 43-бабының мақсаттары үшін және Конвенцияның 42-бабын ескере отырып, Уағдаласушы Мемлекеттің соты осы мемлекет тіркеу мемлекеті болып табылған жағдайда да юрисдикцияға ие болады.

XXII бап. Егеменді иммунитеттен бас тарту

1. 2-тармақтың ережелері ескеріліп, Конвенцияның 42 немесе 43-баптарында айтылған соттар юрисдикциясынан егеменді иммунитеттен бас тарту немесе Конвенцияға сәйкес қандай да бір авиациялық объектіге қатысты құқықтарды мәжбүрлеп орындатуға және кепілдіктердің сақталуына байланысты міндетті болып табылады және осындай юрисдикцияны немесе осындай мәжбүрлеп орындатуды жүзеге асырудың басқа да талаптары сақталған жағдайда, мән-жайларға қарай, юрисдикцияны жүзеге асыруға құқықтар мен мәжбүрлеп орындатуға рұқсаттар беру бөлігінде **жарамды болып табылады.**

2. Алдыңғы тармақта көзделген бас тарту жазбаша түрде ресімделуге және авиациялық объектінің сипаттамасын қамтуға тиіс.

V тарау Басқа конвенциялармен байланыс XXIII бап. Әуе кемелеріне құқықтарды халықаралық мойындау туралы конвенциямен байланыс

Осы Конвенция 1948 жылғы 19 маусымда Женевада қол қойылған *Әуе кемелеріне құқықтарды халықаралық мойындау туралы конвенцияның* тарабы болып табылатын Уағдаласушы Мемлекет үшін аталған Конвенцияны осы Хаттамада айқындалғандай әуе кемелеріне және авиациялық объектілерге қатысы бар бөлікте ауыстырады. Алайда, осы Конвенция қамтымайтын немесе Конвенция оларға қолданылмайтын құқықтарға немесе кепілдіктерге қатысты Женева конвенциясы ауыстырылмайды.

XXIV бап. Әуе кемелерін ескерту үшін тұтқындауға қатысы бар кейбір қағидаларды біріздендіруге арналған конвенциямен байланыс

1. Осы Конвенция 1933 жылғы 29 мамырда Римде қол қойылған *Әуе кемелерін ескерту үшін тұтқындауға қатысы бар кейбір қағидаларды біріздендіруге арналған конвенцияның* тарабы болып табылатын Уағдаласушы Мемлекет үшін аталған Конвенцияны осы Хаттамада айқындалғандай әуе кемелеріне қатысы бар бөлікте **а у ы с т ы р а д ы .**

2. Уағдаласушы Мемлекет – жоғарыда айтылған Конвенцияның қатысушысы осы Хаттаманы ратификациялау, қабылдау, бекіту немесе оған қосылу кезінде өзінің осы бапты қолданбайтыны жөнінде мәлімдей алады.

XXV бап. Халықаралық қаржылық лизинг туралы УНИДРУА конвенциясымен байланыс

Осы Конвенция 1988 жылғы 28 мамырда қол қойылған *Халықаралық қаржылық лизинг туралы УНИДРУА конвенциясын* авиациялық объектілерге қатысы бар бөлікте ауыстырады.

VI тарау Қорытынды ережелер XXVI бап. Қол қою, ратификациялау, қабылдау, бекіту немесе қосылу

1. Осы Хаттама жылжымалы жабдық туралы конвенцияны және авиациялық хаттаманы қабылдау үшін 2001 жылғы 29 қазан - 16 қараша аралығында Кейптаунда өткен Дипломатиялық конференцияға қатысқан мемлекеттердің 2001 жылғы 16 қарашада Кейптаунда қол қоюы үшін ашық. 2001 жылдың 16 қарашасынан кейін осы Хаттама барлық мемлекеттердің Халықаралық жеке құқықты біріздендіру институтының Римдегі Штаб-пәтерінде ол XXVIII бапқа сәйкес күшіне енгенге дейін қол қоюы үшін ашық болады.

2. Осы Хаттаманы оған қол қойған мемлекеттер ратификациялауға, қабылдауға немесе бекітуге тиіс.

3. Осы Хаттамаға қол қоймаған кез келген мемлекет оған кез келген уақытта қосыла алады.

4. Ратификациялау, қабылдау, бекіту немесе қосылу депозитарийге бұл туралы ресми құжатты сақтауға тапсыру жолымен жүргізіледі.

5. Мемлекет, егер ол Конвенцияның қатысушысы болып табылмаса немесе болмаған жағдайда, осы Хаттаманың қатысушысы бола аламайды.

XVII бап. Өңірлік экономикалық интеграция ұйымдары

1. Егеменді мемлекеттер құрған және осы Хаттамамен реттелетін кейбір мәселелерге қатысты құзыреті болатын кез келген өңірлік экономикалық интеграция ұйымы да осы Хаттамаға қол қоюы, оны ратификациялауы, қабылдауы, бекітуі немесе оған қосылуы мүмкін. Бұл жағдайда өңірлік экономикалық интеграция ұйымы осы Хаттамамен реттелетін мәселелерге қатысты осы ұйымның құзыреті болатындай көлемде Уағдаласушы Мемлекеттің құқықтары мен міндеттемелеріне ие болады. Уағдаласушы Мемлекеттер саны осы Хаттамада релевантты болып табылатын жағдайларда өңірлік экономикалық интеграция ұйымы Уағдаласушы Мемлекеттер болып табылатын оған мүше мемлекеттерге қосымша ретінде Уағдаласушы Мемлекет болып есептелмейді.

2. Өңірлік экономикалық интеграция ұйымы қол қою, қабылдау, бекіту немесе

қосылу кезінде осы Хаттама реттейтін және соларға қатысты осы ұйымға оған мүше мемлекеттердің құзыреті берілген мәселелерді көрсете отырып, депозитарийге мәлімдеме жасайды. Өңірлік экономикалық интеграция ұйымы депозитарийге осы тармаққа сәйкес жасалған мәлімдемеде көрсетілген құзыреттердің аражігін ажыратудың кез келген өзгерістері туралы, оның ішінде жаңа құзыреттер беру туралы

д е р е у х а б а р л а й д ы .

3. Осы хаттамада «Уағдаласушы Мемлекетке» немесе «Уағдаласушы Мемлекеттерге» немесе «қатысушы Мемлекетке» немесе «қатысушы Мемлекеттерге» кез келген сілтеме жасау контекст талап еткенде өңірлік экономикалық интеграция ұйымына бірдей дәрежеде қатысты болады.

XXVIII бап. Күшіне ену

1. Осы Хаттама осындай құжаттарды сақтауға тапсырған мемлекеттер арасындағы ратификациялау, қабылдау, бекіту немесе қосылу туралы сегізінші құжат сақтауға тапсырылған күннен кейін үш ай өткен соң келетін айдың бірінші күні күшіне енеді.

2. Басқа мемлекеттер үшін осы Хаттама ратификациялау, қабылдау, бекіту немесе қосылу туралы өз құжаты сақтауға тапсырылған күннен кейін үш ай өткен соң келетін айдың бірінші күні күшіне енеді.

XXIX бап. Аумақтық бірліктер

1. Егер мемлекеттің осы Хаттамамен реттелетін мәселелерге қатысты әртүрлі құқықтық жүйелер қолданылатын аумақтық бірліктері болса, ол ратификациялау, қабылдау, бекіту немесе қосылу кезінде осы Хаттаманың күші оның барлық аумақтық бірліктеріне немесе олардың біреуіне немесе одан да көбіне қолданылатыны жөнінде мәлімдей алады және кез келген уақытта басқа мәлімдеме жасай отырып, бұл мәлімдемесін өзгерте алады.

2. Кез келген осындай мәлімдемеде осы Хаттама қолданылатын аумақтық бірліктер анық көрсетіледі.

3. Егер Уағдаласушы Мемлекет 1-тармаққа сәйкес мәлімдеме жасамаса, осы Хаттама мұндай мемлекеттің барлық аумақтық бірліктеріне қолданылады.

4. Уағдаласушы Мемлекет осы Хаттаманың күшін өзінің бір немесе бірнеше аумақтық бірлігіне қолданатын жағдайларда осы Хаттама бойынша жол берілетін мәлімдемелер әрбір осындай аумақтық бірлікке қатысты жасалуы мүмкін және бір аумақтық бірлікке қатысты жасалған мәлімдемелер басқа аумақтық бірлікке қатысты жасалған мәлімдемелерден өзгеше болуы мүмкін.

5. Егер 1-тармаққа сәйкес мәлімдемеге байланысты осы Хаттаманың күші қандай да бір Уағдаласушы Мемлекеттің бір немесе бірнеше аумақтық бірлігіне қолданылатын болса :

а) егер ол Конвенция мен осы Хаттама қолданылатын аумақтық бірлікте қолданыстағы заңнамаға сәйкес құрылған немесе қалыптастырылған болса ғана немесе егер оның тіркелген мекемесі немесе заңнамада көзделген штаб-пәтері, әкімшілік орталығы, шаруашылық қызметті жүргізу орны немесе Конвенция мен осы Хаттама қолданылатын аумақтық бірлікте әдеттегі тұру орны болса ғана, борышкер Уағдаласушы Мемлекеттің бірінде тұратын болып есептеледі;

б) объектінің қандай да бір Уағдаласушы Мемлекетте орналасуын көрсететін кез келген сілтеме объектінің Конвенция мен осы Хаттама қолданылатын аумақтық бірлікте орналасуын көрсетеді;

с) осы Уағдаласушы Мемлекетте әкімшілік органдарға жасалған кез келген сілтеме Конвенция мен осы Хаттама қолданылатын аумақтық бірлікте юрисдикциясы бар әкімшілік органдарға жасалған сілтеме ретінде қарастырылады, ал осы Уағдаласушы Мемлекетте ұлттық тіркелімге немесе тіркеу органына жасалған кез келген сілтеме Конвенция мен осы Хаттама қолданылатын аумақтық бірлікте немесе бірліктерде юрисдикциясы бар қолданыстағы авиациялық тіркелімге немесе тіркеу органына жасалған сілтеме ретінде қарастырылады.

XXX бап. Жекелеген ережелерге қатысы бар мәлімдемелер

1. Уағдаласушы Мемлекет осы Хаттаманы ратификациялау, қабылдау, бекіту немесе оған қосылу кезінде осы Хаттаманың VIII, XII және XIII баптардың кез келген біреуін немесе бірнешеуін қолданатыны жөнінде мәлімдей алады.

2. Уағдаласушы Мемлекет осы Хаттаманы ратификациялау, қабылдау, бекіту немесе оған қосылу кезінде осы Хаттаманың X бабының ережелерін толық немесе ішінара қолданатыны жөнінде мәлімдей алады. Егер ол мұндай мәлімдемені X баптың 2-тармағына қатысты жасаса, онда ол талап етілетін уақыт кезеңінің ұзақтығын атап көрсетеді.

3. Уағдаласушы Мемлекет осы Хаттаманы ратификациялау, қабылдау, бекіту немесе оған қосылу кезінде X баптың А нұсқасының ережелерін толық қолданатыны немесе В нұсқасының ережелерін толық қолданатыны жөнінде мәлімдей алады және мұндай жағдайда, егер ондайлар бар болса, ол А нұсқасының ережелерін қолданатын дәрменсіздік бойынша рәсімдердің түрлерін және егер ондайлар бар болса, ол В нұсқасының ережелерін қолданатын дәрменсіздік бойынша рәсімдердің түрлерін көрсетеді. Осы тармаққа сәйкес мәлімдеме жасайтын Уағдаласушы Мемлекет XI бапқа сәйкес талап етілетін уақыт кезеңінің ұзақтығын атап көрсетеді.

4. Уағдаласушы Мемлекеттердің соттары дәрменсіздікке қатысты бастапқы юрисдикцияны жүзеге асыратын Уағдаласушы Мемлекет жасаған мәлімдемеге сәйкес X I б а п т ы қ о л д а н а д ы .

5. Уағдаласушы Мемлекет осы Хаттаманы ратификациялау, қабылдау, бекіту

немесе оған қосылу кезінде ХХІ баптың ережелерін толық немесе ішінара қолданбайтыны жөнінде мәлімдей алады. Мұндай мәлімдемеде, егер тиісті бап ішінара қолданылатын болса, оның қандай шарттарда қолданылатыны немесе керісінше жағдайда уақытша сот қорғауының басқа қандай нысандары қолданылатыны көрсетіледі.

XXXI бап. Конвенцияға сәйкес мәлімдемелер

Конвенцияның 39, 40, 50, 53, 54, 55, 57, 58 және 60 баптарына сәйкес жасалған мәлімдемелерді қоса алғанда, Конвенцияға сәйкес жасалған мәлімдемелер, егер өзгеше көрсетілмесе, осы Хаттамаға да сәйкес жасалған мәлімдемелер ретінде қарастырылады.

XXXII бап. Ескертпелер мен мәлімдемелер

1. Осы Хаттамаға қатысты ешбір ескертпелер жасалмайды, алайда ХХІV, ХХІХ, ХХХ, ХХХІ, ХХХІІ және ХХХІV баптармен рұқсат етілген мәлімдемелер осы баптардың ережелеріне сәйкес жасалуы мүмкін.

2. Кез келген мәлімдеме немесе кейіннен жасалатын мәлімдеме туралы немесе осы Хаттамаға сәйкес жасалған мәлімдемені кез келген кері қайтарып алу туралы депозитарий жазбаша түрде хабардар етіледі.

XXXIII бап. Кейіннен жасалатын мәлімдемелер

1. Кез келген қатысушы Мемлекет өзі үшін осы Хаттама күшіне енген күннен кейін кез келген уақытта ол жөнінде депозитарийді хабардар ете отырып, Конвенцияның 60-бабына сай ХХХІ бапқа сәйкес жасалған мәлімдемеден басқа кейіннен мәлімдеме ж а с а й а л а д ы .

2. Осындай кез келген кейіннен жасалған мәлімдеме депозитарий хабарламаны алған күннен кейін алты ай өткен соң келетін айдың бірінші күні күшіне енеді. Егер хабарламада осы мәлімдеменің күшіне енуінің неғұрлым ұзақ кезеңі атап көрсетілсе, ол депозитарий хабарламаны алғаннан кейін осындай неғұрлым ұзақ кезең өткен соң к ү ш і н е е н е д і .

3. Алдыңғы тармақтардың ережелеріне қарамастан, осы Хаттама мұндай кейіннен жасалған мәлімдемелер осындай кез келген кейіннен жасалған мәлімдеме күшіне енген күнге дейін туындаған барлық құқықтар мен кепілдіктерге қатысты жасалмағандай болып қолданыла береді.

XXXIV бап. Мәлімдемелерді кері қайтарып алу

1. Осы Хаттамаға сәйкес Конвенцияның 60-бабына сай ХХХІ бапқа сәйкес жасалған мәлімдемеден басқа мәлімдеме жасаған кез келген қатысушы Мемлекет депозитарийге

жазбаша хабарлама жіберіп, оны кез келген уақытта кері қайтарып алуы мүмкін. Мұндай кері қайтарып алу депозитарий хабарламаны алған күннен кейін алты ай өткен соң келетін айдың бірінші күні күшіне енеді.

2. Алдыңғы тармақтардың ережелеріне қарамастан, осы Хаттама мәлімдемені мұндай кері қайтарып алу кез келген осындай кері қайтарып алу күшіне енген күнге дейін туындаған барлық құқықтар мен кепілдіктерге қатысты жүргізілмегендей болып қолданыла береді.

XXXV бап. Күшін жою

1. Кез келген қатысушы Мемлекет депозитарийді жазбаша хабардар ете отырып, осы Хаттаманың күшін жою алады.

2. Кез келген мұндай күшін жою депозитарий хабарламаны алған күннен кейін он екі ай өткен соң келетін айдың бірінші күні күшіне енеді.

3. Алдыңғы тармақтардың ережелеріне қарамастан, осы Хаттама мұндай күшін жою кез келген осындай күшін жою күшіне енген күнге дейін туындаған барлық құқықтар мен кепілдіктерге қатысты жүргізілмегендей болып қолданыла береді.

XXXVI бап. Ревизиялық конференциялар, түзетулер және солармен байланысты мәселелер

1. Депозитарий Бақылаушы органмен кеңесе отырып, жыл сайын немесе мұны мән-жайлар талап еткенде қатысушы Мемлекеттер үшін осы Хаттамамен өзгертілген Конвенция құрған халықаралық режимнің іс жүзінде жұмыс істеу тәсіліне қатысты баяндамаларды дайындайды. Осындай баяндамаларды дайындау кезінде депозитарий Бақылаушы органның халықаралық тіркеу жүйесінің жұмыс істеуіне қатысы бар баяндамаларын ескереді.

2. Қатысушы Мемлекеттердің кемінде жиырма бес пайызының өтініші бойынша депозитарий Бақылаушы органмен кеңесе отырып, мынадай мәселелерді:

a) осы Хаттамамен өзгертілген Конвенция іс жүзінде орындалуын және соның ережелерімен қамтылатын авиациялық объектілерді активтермен қамтамасыз етілген қаржыландыруға және олардың лизингіне жәрдемдесу ісіндегі оның тиімділігін;

b) осы Хаттаманың және қағидалардың ережелерін сот ісі тұрғысынан түсіндіру мен қолданды;

c) Бақылаушы органның баяндамаларын ескере отырып, халықаралық тіркеу жүйесінің жұмыс істеуін, Тіркеушінің жұмысын және оның Бақылаушы орган тарапынан қадағалануын;

d) осы Хаттаманы немесе халықаралық тіркеу жүйесін қандай да бір өзгертудің орындылығын қарау үшін қатысушы Мемлекеттердің ревизиялық конференцияларын оқтын-оқтын шақырып отырады.

3. Осы Хаттамаға кез келген түзетуді алдыңғы тармақта айтылған конференцияға қатысатын қатысушы Мемлекеттердің тым болмағанда үштен екісі көпшілік болып бекітеді және ол сегіз мемлекет осындай түзетудің күшіне енуіне қатысы бар XXVIII баптың ережелеріне сәйкес ратификациялаған, қабылдаған немесе бекіткен жағдайда, оны ратификациялаған, қабылдаған немесе бекіткен мемлекеттерге қатысты күшіне енеді.

XXXVII бап. Депозитарий және оның функциялары

1. Ратификациялау, қабылдау, бекіту немесе қосылу туралы құжаттар осы арқылы депозитарий болып белгіленетін Халықаралық жеке құқықты біріздендіру институтына (УНИДРУА) сақтауға тапсырылады.

2. Депозитарий:

а) барлық Уағдаласушы Мемлекеттерге:

i) тиісті күндері көрсетіле отырып, ратификациялау, қабылдау, бекіту немесе қосылу туралы құжатқа әрбір жаңа қол қою немесе осындай құжатты әрбір жаңа сақтауға тапсыру туралы;

ii) осы Хаттаманың күшіне енген күні туралы;

iii) тиісті күндері көрсетіле отырып, осы Хаттамаға сәйкес жасалған әрбір мәлімдеме туралы;

iv) тиісті күндері көрсетіле отырып, кез келген мәлімдемені кері қайтарып алу немесе өзгерту туралы;

v) тиісті күні және күшін жоюдың күшіне енген күні көрсетіле отырып, осы хаттаманың күшін жою туралы хабардар ету жөнінде хабарлайды;

b) барлық Уағдаласушы Мемлекеттерге осы Хаттаманың расталған түпнұсқалы көшірмелерін жібереді;

c) Бақылаушы органға және Тіркеушіге ратификациялау, қабылдау, бекіту немесе қосылу туралы құжаттың сақтауға тапсырылған күнін көрсете отырып, әрбір осындай құжаттың көшірмесін, әрбір мәлімдеменің немесе мәлімдемені кері қайтарып алудың немесе мәлімдемені өзгертудің көшірмесін және күшін жою туралы хабарламаның күнін көрсете отырып, әрбір осындай хабарламаның көшірмесін соларда қамтылған ақпарат жалпыға қолжетімді болатындай етіп береді;

d) депозитарийлер үшін әдеттегі болып табылатын басқа функцияларды да орындайды.

ОСЫНЫ КУӘЛАНДЫРУ ҮШІН тиісті түрде уәкілеттік беріліп, төменде қол қойған өкілетті өкілдер осы Хаттамаға қол қойды.

Екі мың бірінші жылғы қараша айының он алтысы күні Кейптаунда орыс, ағылшын, араб, испан, қытай және француз тілдерінде жалғыз түпнұсқалы данада ЖАСАЛДЫ, әрі барлық мәтіндер теңтүпнұсқалы болып табылады, ол мұндай теңтүпнұсқалылыққа

Конференцияның бірлескен хатшылығы Конференция Төрағасының өкілеттіктері шеңберінде осында көрсетілген күннен бастап тоқсан күн ішінде оларды бір-біріне сәйкес келтіру тұрғысынан тексергеннен кейін ие болады.

Қосымша

ТІРКЕУДЕН АЛЫП ТАСТАУҒА ЖӘНЕ ӘКЕТУГЕ АРНАЛҒАН КЕРІ ҚАЙТАРЫП АЛЫНБАЙТЫН ӨКІЛЕТТІК НЫСАНЫ

XIII бапта сілтеме жасалатын қосымша
[К ү н і]

Кімге: [тіркеу органының атауы]

Мазмұны: тіркеуден алып тастауға және әкетуге арналған кері қайтарып алынбайтын өкілеттік

Төменде қол қойған тұлға тіркелген [пайдаланушы] [иеленуші] болып табылады* [әуе кемесінің планерін/тікұшақты жасап шығарушының атауы және модельдің нөмірі], жасап шығарушының сериялық нөмірі берілген [жасап шығарушының сериялық нөмірі] және тіркеу [нөмірі] [белгісі] [тіркеу нөмірі/белгісі] (барлық орнатылған, монтаждалған немесе қоса берілген керек-жарақтары, бөлшектері мен жабдықтары бар жиынтықта – «әуе кемесінің»). Осы құжат төменде қол қойған тұлға Жылжымалы жабдыққа қатысты халықаралық кепілдіктер туралы конвенцияға Авиациялық жабдық жөніндегі хаттаманың XIII бабының ережелеріне байланысты [кредитордың атауы] («уәкілетті тараптар») пайдасына берген тіркеуден алып тастауға және әкетуге арналған кері қайтарып алынбайтын өкілеттік болып табылады.

Көрсетілген бапқа сәйкес төменде қол қойған тұлға осы арқылы:

i) уәкілетті тарап немесе осы тарап белгілеген тұлға:

a) 1944 жылғы 7 желтоқсанда Чикагода қол қойылған *Халықаралық азаматтық авиация туралы конвенцияның* III тарауының мақсаттары үшін [тіркеу органының атауы] жүргізетін [әуе кемелері тіркелімінің атауы] әуе кемесін тіркеуден алып тастауды қамтамасыз етуге;

b) әуе кемесінің [елдің атауы] физикалық орын ауыстыруын қамтамасыз етуге;

ii) төменде қол қойған тұлғаның келісімінсіз жазбаша талап ету бойынша уәкілетті тарап немесе осы тарап белгілеген тұлғаның жоғарыда i) тармағында көрсетілген іс-әрекеттерді жасауы мүмкін екенін және мұндай талап қойылғаннан кейін [елдің атауы] өкілетті органдары осындай іс-әрекеттерді тез арада аяқтау мақсатында уәкілетті тараппен ынтамақтасатынын растауға құқығы бар дара тұлға болып табылатынын мойындауды сұрайды.

Уәкілетті органның осы құжатта белгіленген құқықтарын төменде қол қойған тұлға уәкілетті тараптың жазбаша келісімінсіз кері қайтарып ала алмайды.

* Ұлттық тиесілігін тіркеудің тиісті критерийін көрсететін терминді таңдау.

Құжаттың төменгі бөлігінде сол үшін бөлінген тұста тиісті жазба енгізу және осы құжатты [тіркеу органының атауы] беру арқылы осы сұрау салумен және оның шарттарымен келісетініңізді растауды сұраймын.

[Пайдаланушының/иеленушінің атауы]

Келісілді және берілді [Қол қойған адамның тегі]

[Күні] [Қол қойған адамның лауазымы]

[Тиісті адресатты көрсету]

Жылжымалы жабдыққа қатысты халықаралық кепілдіктер туралы конвенцияның мемлекеттік тілдегі мәтіні орыс тіліндегі мәтінмен тең түпнұсқалы.

Қ а з а қ с т а н Р е с п у б л и к а с ы
К ө л і к ж ә н е к о м м у н и к а ц и я м и н и с т р л і г і н і ң
Қ ұ ж а т т а м а л ы қ қ а м т а м а с ы з е т у ж ә н е
м е м л е к е т т і к т і л д і д а м ы т у
д е п а р т а м е н т і н і ң д и р е к т о р ы Е.Наурызбаева

© 2012. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің «Қазақстан Республикасының Заңнама және құқықтық ақпарат институты» ШЖҚ РМК